NĂM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 3586 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 4 và THỨ BA 5 MARS 1929

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction
doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

Ban-báo có in một tờ phụ-trương ra buổi trưa bán lẻ 1 xu

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 10480

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

PUBLICITÉ

Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.

Prix moyens, dernière page :	
Une seule insertion.	0$80 le c/m
Contrat annuel	
Par centimètre et par insertion.	0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales.	1$50 le c/m
Petites annonces classées.	0$10 la ligne

Cái tình-hình kinh-tế ở xứ Trung-kỳ sau này

Trước kia đường xe hỏa Hà-nội vào Huế chưa chạy được thông luôn, thì xem cái tình-hình kinh-tế ở xứ Trung-kỳ, ai ai cũng phải bảo là một xứ nghèo hơn cả các xứ trong Đông-dương, nhưng thử xét lại cho kỹ, thì Trung-kỳ có hẳn là một xứ nghèo mãi như bây giờ không? Phàm muốn xét rõ một xứ giàu hay nghèo thì trước phải xem ruộng đất và vật-sản xứ ấy thế nào đã, vì ruộng đất và vật-sản tức là những cái yếu-tố để làm giàu. Đất Trung-kỳ diện-tích 165.000 ky-lô-mét vuông, so với đất Nam-kỳ diện-tích có 58.000 ky-lô-mét vuông, đất Bắc-kỳ diện-tích có 103,000 ky-lô-mét vuông, thì Nam-kỳ chỉ bằng chia ba một phần, mà Bắc-kỳ cũng chỉ bằng già nửa. Tuy ít có ruộng cấy lúa như ở Nam-kỳ và Bắc-kỳ, mà giồng dâu để lấy tơ, giồng mía để lấy đường, giồng quế để lấy dầu, giồng chè để uống nước, giồng bông, giồng đay, giồng cao-xu, giồng thầu-dầu để dùng về việc kỹ nghệ, cái lợi cũng chẳng kém gì giồng lúa, mà có khi lại có phần hơn; hiện nay mười phần đất khai-khẩn mới được bốn, năm, còn bao nhiêu những đất về mặt giáp nguồn hãy còn bỏ hoang mênh-mông bát-ngát; nếu những đất hoang ấy mà khai-khẩn được hết, tùy thổ-nghi thích-hợp, chỗ nào nên giồng mía thì giồng mía, chỗ nào nên giồng dâu thì giồng dâu, chỗ nào nên giồng chè thì giồng chè, chỗ nào giồng quế thì giồng quế, nuôi dê, nuôi ngựa, nuôi trâu, nuôi bò chẳng bao lâu mà những nơi rậm-rạp um-tùm sẽ biến thành ra những sở kho tiền đụn bạc cả; kìa người Nhật-bản chỉ khu-khu có ba cái cù-lao giữa bể, ruộng đất toàn là sỏi cát, mà gia công giồng-giọt, đến bây giờ bông, đường, tơ, đậu, số xuất sản mỗi năm mỗi thêm, huống-chi là ruộng đất xứ Trung-kỳ quyết không phải là sa mạc băng-dương gì mà không đủ cái sức sinh-sản; nói đến lâm-sản, thì xứ Trung-kỳ thật là một xứ nhiều rừng, ở Thanh-Nghệ thì có rừng lim, ở Bình, Trị thì có rừng gụ, nào đậu khấu, nào Kỳ-nam, nào mây, nào song, nào da, nào sừng toàn là những thứ nguyên-liệu rất quí báu cả; nếu những lâm-sản ấy mà mở-mang được hết, thì thủ dụng biết đến bao giờ cho cùng. Ở các nước đời nay, cái lợi mở rừng cũng là một cái mối lợi rất lớn; coi ở trong xứ Nam-mỹ-châu có một cái công-ty mở rừng của người Tầu, quy-mô cũng không lấy gì làm to-tát cho lắm, mà thường thường mỗi năm tải gỗ bán ra các chỗ được tới bốn năm mươi triệu mỹ-kim, huống-chi cả một xứ Trung-kỳ lâm-sản biết là bao nhiêu, chắc thu lợi còn có phần hơn cái số ấy. Lâm sản Trung-kỳ đã hậu như thế, mà hải-sản cũng lại rất phong; suốt một dọc dài bờ bể hơn một ngàn hai trăm ky-lô-mét, nào cá, nào tôm, nào trai, nào ốc, biết bao nhiêu là những hải-vị cực ngon; nếu có những tàu đánh cá sắm đủ lưới đủ đồ, theo dọc bờ bể mà lập nên những xưởng làm mắm, làm khô, nấu dầu đóng hộp, bán ra những xứ lân-cận mình là mấy nơi hiếm cá như Phúc-kiến, Hạ-châu, Tân-gia-pha, Hương-cảng, thì mỗi năm tiền thu thật là một thứ hàng xuất sản đại-tôn, coi ở xứ Cao-mên có một cái biển-hồ mà lợi cá mỗi năm bán ra ngoài được tới sáu bẩy triệu quan tiền tây, huống chi cả một dọc bờ bể Trung-kỳ thì cái mối lợi còn to gấp mấy. Ruộng đất như thế, vật-sản như thế, thì xứ Trung-kỳ quả không phải là một xứ nghèo. Xứ Trung-kỳ xưa nay sở dĩ còn nghèo là vì những cái lợi nguyên đó xưa nay còn chưa khai-tịch được; những cái lợi-nguyên đó chưa khai-tịch được là vì chưa có đường xe hỏa chạy thông luôn, nay đường xe hỏa tự Hà-nội vào Huế đã chạy được thông luôn, thì đường vận tải trong xứ sẽ được thuận tiện mọi bề, lâm sản hải sản sẽ có thể khai phát, nghề nông nghề mục sẽ có thể khoáng-trương, khó gì mà trong xứ lại chẳng trở nên phồn thịnh.

Ôi! lật bản địa-đồ nước ta mà xem đi xét lại, còn biết bao nhiêu là những thiên-sản tự nhiên mà mình chưa từng thu-hoạch, bao nhiêu là những thực-nghiệp sinh-lợi mà mình chưa từng kinh-doanh. Một xứ ruộng đất nhiều, vật-sản lắm như xứ Trung-kỳ chính là cái kho báu của tạo-vật để hậu đãi người mình, mà bấy lâu nay đành bỏ chôn chặt vùi sâu, không ai là người nhìn nhận tới. Nay đã có xe hỏa là một cái xe chỉ nam hướng dẫn cho mình thấy cái kho báu đó; cái lợi-khí khai phát cái kho báu đó thì là đường vận-tải đã được thuận tiện sẵn-sàng; ta há lại chẳng nên cùng nhau gom công gom của, mau mau nắm lấy cái lợi-khí ấy vào tay, khai phát cái kho báu đó mà cùng nhau hưởng dụng dư?

T,

Kuôcq ngu'w mo'iq

ă ơ ư thì viết a' o' u'
đ viết d, d viết y, q viết k
Na'm yâuq :
sa'cq, huyênf, na'ngj, hoiz, ngaw
q f j z w

Tin thêq-gio'iq

Ngày 3 Mars 1929

Phái bộ của nghị viện Pháp đi Phi châu đã trở về

Phái bộ của nghị viện Pháp cùng đi với quan tổng trưởng bộ thuộc địa Maginot sang thuộc địa Tây bộ Phi-châu đã về đến Marseille. Ngày hôm nay quan Maginot đã xuống tàu *Duguay Trouin* ở Alger. Sang ngày thứ hai tới Marseille.

Tin về bản giao ước bí mật Pháp Bỷ

Ở Bruxelles có tin rằng kẻ làm cái bài giả-mạo của báo Hà-lan *Utrechtsdagblad* đăng tên là Albert Frank đã bị bắt. Tên ấy là một tên đã bị án. Tên ấy bị bắt ngày hôm qua ở nhà ga phía Bắc ở Bruxelles, và đã thú nhận tự chế ra cái bài ấy. Ông chủ nhiệm tờ báo đăng bài ấy sẽ bị hội-đồng kỷ luật của hội liên hiệp các báo quán Hà-lan tra hỏi.

Mưa to ở Pháp

Ở miền Provence mưa to, gió lớn, tổn hại rất nhiều, nhất là ở Arles, và Nîmes.

Nghị viện Pháp đã ưng chuẩn bản hiệp-ước Kellog

Quan Briand có bày tỏ mọi lẽ về bản hiệp ước Kellog, và về hội Vạn-quốc, rồi thứ dân nghị viện bỏ 570 vé đối với 12 vé của đảng cộng-sản ưng chuẩn bản hiệp ước Kellog bãi trừ chiến sự.

Một vạn hai nghìn nhân-công bị đuổi ở Úc-đại lỵ-á

Hội *Northern Collieries Association* đuổi 12.000 người thợ mỏ vì họ không ưng việc giảm tiền công. Các mỏ của hội ấy, phải nghỉ việc

Tòa nội các nước Đức không từ chức

Tòa nội các nước Đức quyết nghị cứ lưu lại cầm quyền chính.

Quan Giám quốc Hindenbourg ưng thuận việc ấy. A. R. I. P.

Việc Trung-hoa

Ngày 2 Mars 1929

Tại sở Bưu-điện

Thượng-hải. — Vì M Picard Destelan, chánh giám-đốc bưu điện Trung-hoa từ chức, chánh-phủ Nam-kinh có cử một người Na-uy M. Tollefsen thế chân, như vậy trái với mọi khoản quyết nghị tại cuộc hội nghị Washingtong.

Sứ bộ nước Pháp phản đối về việc ấy, thì hai bên điều đình với nhau mãi, sau chánh phủ Nam-kinh mới đặt một chức đổng phó giám đốc nữa để cử một người Pháp vào chức ấy, là M. Poullain.

Và M. Tollefsen cũng sắp về hưu, thì M. Poullain sẽ có thể thế chân cho ông được.

Một tin về quan đại sứ de Martel

Thượng hải. — Quan đại-sứ Martel cùng quan nguyên thống đốc de la Brosse, đã đi thăm các hội truyền giáo ở Sécam, và ở Ninh-ba. Mgr Defebvre, tổng giáo chủ Pháp, cùng các viên chức trong giáo-hội, là người đủ các nước, có đến chào quan đại-sứ nước Pháp, là nước bảo hộ cho những người về đạo thiên-chúa ở Trung-hoa. Quan đại-sứ và Mgr Lefebvre đọc diễn văn, có bày tỏ mọi lẽ nên giữ quyền bảo hộ cho các nhà truyền-giáo. Các nhà truyền-giáo nghe các bài diễn-văn ấy, và rất mong cho cử một vị phó giám mục Pháp ở Bắc-kinh.

Sau quan đại sứ và quan thống-đốc trở về Thượng-hải để hội kiến với các đại biểu Pháp

Một tin về quan nguyên Toàn-quyền Stimson xứ Phi-luật-tân

Thượng hải. — Quan nguyên Toàn-quyền Stimson, đã về Hoa kỳ. Ông có hội kiến với M Mac Morray, đại sứ Hoa-kỳ từ Bắc-kinh đến, và có đến dự tiệc của chánh-phủ Nam-kinh khoản đãi.

Ngày 2 Mars 1929

Lính khởi-nghịch ở gần Bắc-kinh

Bắc-kinh. — Lính cũ của Trương-tôn-Xương, đăng vào ngạch lính quốc-dân, khởi nghịch ở chỗ cách Bắc-kinh bốn dặm. Bọn khởi nghịch định quấy rối ở kinh-thành. bị Diêm-tích-Sơn, hạ lệnh tước khí-giới. Hai bên có bắn súng, nhiều người bị thương. Các tướng của bọn khởi nghịch là Tchang-Yin-Wen, và Tchang-Hsing-Ting đã bị hành hình. Mọi nơi đã yên, người ngoại-quốc không phải lo sợ gì. Việc khởi nghịch là do Trương-tôn-Xương xui nên.

Chiến sự ở Sơn-đông

Bắc-bình. — Tình thế ở Yên-đài [illegible] chiến. Lưu-trân Niên là tướng của quân Quốc dân đòi được 500.000 đồng thì theo về phe Trương-tôn-Xương, nhưng Trương-tôn-Xương chỉ hứa cho có 100 000 đồng mà thôi.

A. R. I. P.

Một nhà thực-nghiệp

(Ông Năm Giệm)

Quan Toàn-quyền *Pasquier* thật là có lòng ân cần đối với những việc làm ăn của người nước ta. Hôm chủ-nhật 3 *Mars* mới rồi, ngài đã chiếu-cố đến mấy máy gạch ngói và cho đồ sành của ông Nguyễn-văn-Giệm, ở ô Cầu-giấy.

Nhân dịp ấy ông Giệm có mở một hội lớn ở trong cái công-xưởng rộng hơn mười mẫu trong sân thì cất nhà rạp chứa nổi tới năm sáu trăm người, ngoài thì bày nghi-tiết và cắm cờ, lại dựng ra cái khải-hoàn môn ở con đường *Davillier*. Ông lại có đạt giấy mời hết cả các bậc Tây Nam thân hào đồng tầm. Tuy rằng sáng hôm qua trời mưa phùn, đường xá lầy lội, mà rất đông người đến để cùng ông nghênh-tiếp quan Toàn-quyền một cách trịnh-trọng.

Quan Toàn-quyền đúng chín giờ đến nơi thì ngài đi thăm các xưởng máy cùng các chỗ làm ăn. Cái cơ-ngơi của ông Giệm mở ra thật là to tát, đứng đằng xa đã thấy nghi-ngút hai cái ống khói cao, do ở hai cái lò nung mà xây lên. Những lò nung này làm theo kiểu Tây, nghĩa là lửa đốt từng ô từng ngăn liền-lượt quanh lò, lợi dụng được hết cả nhiệt-lực, ngăn nào gần chỗ lửa đốt thì để nung những gạch ngói và đồ sắp chín, mà những ngăn xa thì để tỏa hơi nóng mà sấy những đồ mộc mới làm hoặc mới phơi được một vài nắng mà thôi, không mất đi đâu một tí lửa nào. Phàm các việc chuyển-động di dịch các vật-liệu và ra lò vào lò, dùng toàn đường sắt chạy va-gông, thật là có trật-tự mà rất lợi nhanh-chóng như là trong một công-xưởng lớn của người Tây có nhà kỹ-sư chỉnh-đốn cho vậy.

Ai đã quen biết ông Giệm thì biết rằng trong hai mươi năm nay ông chỉ có một mình, cùng với con cháu trong nhà, mà gây dựng được nên như thế. Lúc đầu kể cũng đã khó-khăn, rắc-rối, tư-bản của ông lúc mới thật là hiếm ít, nhiều khi đã phải qua những nhà có vốn chỉ biết lấy lãi cho nhiều và giữ-gìn cho chặt, chứ không biết nương tay với nhà làm ăn bao giờ, vậy mà ông cũng đã hết sức làm trâu cho kẻ ăn-khỏe trong biết bao lâu, đến bây giờ mới gọi là thoát được ra khỏi cái hồi vất-vả đó. Có lẽ tôi không được quyền bình-phẩm những sự riêng đó, nhưng tôi tưởng cần phải ôn qua, nó mới rõ cái công-phu, cái tài cán, cái nghị-lực của một nhà thực-nghiệp, khởi đầu gặp những bước khó khăn như thế, mà nay cũng mở được ra một chỗ công-xưởng có thể coi là lớn nhất trong các công-xưởng của người nước ta mở mang ra quanh vùng Hanoi này. Quan Toàn-quyền ngài đã chọn nơi ấy mà đến thăm trước, thật là đích đáng.

Khi ngài thăm xong các xưởng, ngài vào nhà rạp thưởng tiệc trà, ông Giệm có nói mấy lời chúc tụng và tạ ân, bản-quán tiếc rằng chưa có nguyên-bản để đăng báo, khi ông nói xong thì một người con ông dịch ra tiếng Pháp để quan Toàn-quyền nghe. Quan Toàn quyền ban lại mấy lời chân trọng khen ông Giệm thật là một cái gương lớn cho các nhà thực-nghiệp bản-quốc.

Trong khi tiệc thì pháo kêu rền tiếng, ngớt tiếng pháo lại đến tiếng kèn phường nhạc trại khố-xanh, thật là một hội vui vẻ.

[illegible] quyền và các quan Tây đi về, còn bao nhiêu khách ta đến dự-hội, chủ nhân đều giữ lại mời tiệc nữa, cho đến hai giờ mới tan.

Tòa nội-các của quan tổng-thông Hoover nước Hoa-kỳ

Quan tổng-thống mới nước Hoa-kỳ là M. Hoover đã cử xong các viên chức trong tòa nội-các, như sau này:

M. Stimson, bộ quốc-gia; M. André Mellon, bộ tài-chánh; M Wilbur bộ nội-vụ; M. James Good, bộ chiến-tranh; M William Mitchell, bộ tư-pháp; M. Walter Brown, bộ bưu-điện; M. Charles Adams, bộ hải-quân; M. James Davis bộ lao-động; M. Arthur Hyde, bộ nông phố M Robert Paterson, bộ thương-mại.

HAIF DAMF

Đầu sư đuôi tục

Quai nón tiên-sinh được tin tình nhân là cô T. sang mãi ở bên Lào, vì khó kiếm, nên nay lại trở về chốn cũ ở xóm dưới, liền xuống thăm ngay, nhỏ to mấy câu, dúi vào tay cái gói gì, rồi cười êm về bên. Cô T. vội nhét cái gói gì vào túi, nhưng định làm nũng với tiên-sinh, quay mặt ngay ra đằng khác, không nói nửa lời. Tiên-sinh lấy làm lạ, đọc luôn mấy câu thơ:

Mới về mừng mặt rõ năm dê,
Trọng của khinh người rõ cuốn phè.
Có lẽ tham ăn nhiều mâm ngóe,
Đâm ra khinh khỉnh nói không nghe.

Tiên-sinh đọc xong cũng giả cách giận nói:

— Nếu vậy tôi đi về đây.

Cô T. sợ mất món cũ, vội quay ra gọi:

— Khéo khỉ, thôi đừng thơ thẩn rẩn mất người ta nữa. Ở đây tôi bảo. Gớm! mới cách nhau có vài năm, mà râu ria đâm ra đầy cả mồm cả miệng, rõ ngấy quá. Bận sau có xuống thì cạo đi nhé.

Nói rồi, dắt tiên-sinh cùng ngồi xuống ghế nói chuyện, mấy chị em đồng nghiệp với cô cũng cứ nhìn bộ râu tiên-sinh mà tủm tỉm cười, rồi một người hỏi đùa rằng:

— Đố biết có hạng người nào là đàn-ông mà lại không có râu?

Cô T. nhanh mồm nói:

— Sư! Sư! người nào cũng nhẵn nhụi coi hay đáo để.

Mấy chị em cùng bật cười, cả tiên-sinh cũng cười lên sằng-sặc, rồi lại đọc mấy câu rằng:

Rõ khéo tinh ma tớ chẳng ngờ!
Làm sao tẩn mẩn lại yêu sư,
Để rồi tớ cũng đi tu quách,
Nhẵn nhụi rồi mình hẳn phải ưa.

Tiên-sinh đọc vừa rứt lời, cô T. vội [illegible]:

— Nói dại, đi tu thì bỏ tôi à?

Tiên-sinh vội nói rằng:

Không! Không bỏ! Dẫu tôi có đi, nhưng tu cải-lương mà.

Cô T. phì cười hỏi:

— Khéo khỉ, thế nào là tu cải-lương?

Tiên-sinh nói:

— Đầu sư đuôi tục.

Bất-tử.

Quan sứ-thần mới Trung-hoa ở Paris

Quan sứ-thần mới nước Trung-hoa là M. Kao-lou, đáp tàu *d'Artagnan* đã tới Marseille. Ông có tuyên bố với hãng điện-báo *Havas*: ông rất muốn làm cho nước Pháp biết nước Trung-hoa mới và dàng buộc thêm mối liên lạc của nước Pháp với Trung-hoa, ông yên trí rằng nước Pháp, với Trung- [illegible] Chánh phủ Trung-hoa muốn hiệp tác với tất cả các nước Âu-tây về các công cuộc hòa bình, nhất là về việc giúp đỡ các bọn lao-động như mọi lời của M. Albert Thomas tuyên bố khi qua Trung-hoa mới đây.

Quan sứ-thần tới Paris buổi sáng ngày hôm thứ bẩy.

Tòa án Đại-hình

Việc mấy người Trung-hoa ăn cướp giết người ở địa hạt Quảng-yên mà bản quán đã đăng trong số báo ra buổi trưa hôm nay thì mãi đến 12 giờ rưỡi tòa mới tuyên án như sau này:

Yongtchu-Quay 10 năm khổ sai, Ung-a-Tai khổ sai chung-thân, Ho-a-Tai khổ sai chung thân.

* * *

Chiều hôm nay 3 giờ, tòa lại xét việc sau này:

Việc ăn cướp giết người ở bên Ai-lao. — Can-si-Sang và Can-Liêu-Koan, quán ở Meu-kiang tỉnh Vân-nam bên Tàu, sang bán hàng tại bên Lào. Vào hồi đầu tháng 6 tây năm 1928, khi bán hết hàng hóa, hai người Khách ấy định lộn về xứ sở. Cứ như chứng-tá thì hai người ấy có mang theo mình độ 680$ và ít quần áo, những đồ dùng thổi nấu và mấy bộ hề-cốt mua của một người tên là Chen ở Phongsaly.

Hai người đi từ Phongsaly đến Sappang rồi đêm vào quán Nam-ngay (ở giữa rừng, cách sông độ 50 thước tây) ngủ trọ. Bấy giờ hai người có gặp A-Lau và Ba-Sao đều là người Ai-lao. Chúng hỏi xin hai người Khách cơm và thuốc phiện. Vì hai người Khách không cho, nên chúng lập tâm giết để chiếm lấy của cải.

Chúng cùng hai người Trung-hoa ngủ ở quán Nam-ngay. Vào chừng nửa đêm khi hai người ngủ say thì chúng trở dậy mỗi đứa cầm một gậy to đánh chết hai người không cựa cậy được nữa, rồi chúng lấy đá buộc vào chân khiêng vứt xuống sông cho chìm xác. Đoạn rồi chúng lộn về quán, lau chùi cho hết dấu vết và đốt hai cái gậy chúng đánh chết hai người Khách. Bấy giờ chúng lấy của hai người ấy một con ngựa, 20 đồng bạc đồng, 234 đồng bạc giấy một đồng, mấy cái quần áo, một cái chậu thau và một cái nồi; chia nhau rồi mỗi đứa đi một ngả.

A-Lau về làng Chasidi là làng anh rể nó tên là Cachu, rồi giao cho anh rể nó 134 đồng bạc giấy nhờ đem đổi hộ lấy bạc đồng. Nó bảo anh rể nó rằng số tiền ấy là của người Khách buôn bán đi với nó đưa cho nó đem đoi. Khi giao số tiền ấy cho anh rể nó rồi thì nó định đem bán con ngựa của hai người Khách. Còn Ba-sao thì đem những phần của nó về nhà ở làng Bhunhot. San Chan-phu-Minh là anh em họ với hai người Khách được tin về việc án-mạng ấy mới đi trình quan sở-tại rồi đi dò-thám ở trong rừng thì gặp A-Lau đương giắt con ngựa. Bấy giờ Chan-phu-minh cùng mấy người đồng-bang đuổi bắt thì A-Lau giơ dao dọa rồi chạy trốn. Khi đuổi bắt được nó thì thấy nó mang một bọc quần áo và giắt một con ngựa ấy.

Xét hỏi thì A-Lau thú-nhận ngay có giết hai người Khách, thuật lại việc án mạng ấy rõ ràng và tố-giác đứa đồng-đảng với nó là Ba-Sao.

Khi Ba-Sao bị bắt đem xét hỏi thì thoạt tiên nó chối không nhận lẽ gì. Hiện khám ở mình nó thấy có tiền và quần áo của hai người Khách bị hại. Hỏi thì nó khai là của A-Lau cho nó, mãi đến khi đối chất với A-Lau, thì nó mới chịu thú nhận có dự việc án-mạng ấy do A-Lau thủ xướng.

Theo như lời thú-nhận của hai tên can-phạm, thì A-Lau được phần một con ngựa, 134 đồng bạc giấy một đồng, 9 đồng bạc đồng, những bộ hồ-cốt, một cái mũ, một cái nồi, một cái áo khách, một đôi dép, một cái chăn và một cái bao, và Ba-Sao thì được phần 9 đồng bạc đồng, 100 đồng bạc giấy một đồng, một cái đèn hút thuốc-phiện, một cái chậu thau, 2 cái quần và một cái áo khách. Những đồ đạc quần áo và tiền đã kể ở trên thì tìm thấy cả. Những số tiền tìm thấy chưa đúng với số tiền của hai người Khách bị hại. Có lẽ hai tên can phạm đã dùng tiền ấy đánh bạc thua thì phải, nhưng không có chứng cớ gì là đích xác cả. Còn một bộ xương hồ cốt thì tìm thấy ném ở bụi cây. Thi-thể hai người Khách bị hại không thể nào tìm thấy được, vì nước chỗ đoạn sông ném thây chảy xiết lắm và hiểm nghèo lắm.

Án tòa kết thế nào, xin xem Trung-Bắc buổi trưa mai.

VIÊC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 16 độ

15 giờ 17 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 4 Mars 1929, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 40.

Thời giá quốc trái

Ngày 26 Février 1929

3 %.	hoàn dần		77 00
3 ½ %.	hoàn dần		»
4 %.	vĩnh viễn	1917	87 00
4 %.	»	1918	85 25
5 %.	»	1920	101 65
5 %.	hoàn dần	1920	117 f. 00
4 %.		1925	121 00

Ngày 3 Mars 1929

3 %.	vĩnh-viễn	70 f. 10
5 %.	1915-1916	96 f. 85

Tin tàu. — Tàu *André Lebon* đến ngày 19 Mars ở Saigon sẽ chạy sang Pháp. Tàu ấy sẽ mang thư của tàu *Claude Chappe* ở Haiphong chạy vào Saigon ngày 14 Mars.

Tàu « *Torkin* » mang thư sang Pháp đến ngày 6 mars, hồi 10 giờ, sẽ ở Haiphong khởi hành đi Hongkong, tới đó sẽ chuyển sang tàu « *Fushinie Mar* », có ghé vào Naples.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe lửa 8 giờ tối 5 mars 1929.

Tin đường sá. — Cái cầu Ngòi-he, ở đường thuộc-địa số 2, từ Tuyên quang đến Hà-giang, nay đã chữa xong, đi lại được.

Phàm các xe ô-tô vận-tải đi qua bến đò Lạc-quần, thì bao nhiêu khách trên xe đều phải xuống xe cả. Nếu trái lệnh này thì phải phạt, theo như điều 49 nghị-định ngày 31 janvier 1924.

Đường giây thép. — Đường giây thép đi Chợ-Ra bị đứt.

Quan Toàn-quyền tại nhà Nhạc-hội. — Hồi 2 giờ rưỡi chiều hôm qua, quan Toàn-quyền Pasquier có đến nhà Nhạc-hội để nghe học trò trường âm nhạc hòa nhạc. Các quý quan và các vị thân hào đến nghe cũng đông lắm.

Tòa án Trừng-trị. — Sáng hôm nay, Tòa-án Trừng-trị xử những việc sau này :

Ô tô đè người bị thương. — Ngày tháng 2 tây vừa rồi vào hồi 7 giờ tối, chiếc ô tô của M. Đoàn-văn-Hòa do Ng-v-Xuân là tài-xế cầm máy vì mở máy cho chạy nhanh, nên khi đến giốc Nghi-tàm (Hà-đông) đụng phải một người cu-ly tên là Công-v-Ngọ cầy xe bò chở tre bị thương mà xe bò bị ném xuống ruộng.

Đánh người bị thương. — Một người khố đỏ tên là Ng-văn-Kế có đơn kiện Ng-văn-Muống (là thợ sơn) và người khố số 2180 ở sở Vô-tuyến-điện rằng vợ người khố đỏ tên là Thất bỏ đi, ngày hôm 25 tháng 2 tây vào hồi 6 giờ chiều khi đi qua nhà Nguyễn-văn-Muống thấy vợ Chất đứng cửa có gọi thì bị Ng-v-Muống và người lính số 2180 cầm gậy đánh bị thương. Hỏi thì Ng-v-Muống khai là hôm ấy thấy Ng-văn-Kế cãi nhau với người lính số 2181 có đến can, rồi Nguyễn-văn-Kế nhân vì chuyện thù về tình đánh nhau trước thưa gặp cả vào. Tòa hỏi chứng-tá rồi hoãn đến 11 tháng 3 tây này để đòi người lính số 2180 đến để xét.

Lừa người lấy tiền. — Đặng-v-Chi làm cai đốt lửa ở nhà máy điện đánh [illegible] (làm cu-li ở ga xe-hỏa) lấy 20$00 bảo để mua đồ thêu lễ tìm việc làm ở nhà máy cho. Người ấy tưởng thật lo đủ số tiền ấy đưa cho hắn. Sau vì hắn nhận được số tiền ấy tiêu đi, không tìm việc hộ nên người ấy phải đi kiện, Tòa phạt Đặng-văn-Chi 2 tháng tù án treo.

Bán xe auto Donnet Zédel, 4 chỗ ngồi, 7 mã-lực. Máy chạy tốt.

Hỏi 40, phố Gambetta — Hanoi

7.679

Kính cáo

Biết bao nhiêu độc-giả hàng ngày cảm ơn về sự quảng-cáo vì nhờ đấy mà lợi-dụng thứ Quintonine, giá có sáu hào bán tại hiệu bào-chế L. *Blanc*. Rue Paul Bert, Hanoi, để tự chế ra được một lít rượu bổ rất tốt bằng thứ rượu vang thường.

PHARMACIE MONTÈS NHÀ BA CHUÔNG
Donnat Successeur

Quí-khách mua hàng của bản hiệu thì được hưởng đủ các lợi quyền:
1° Bản-hiệu bán hàng rất chiều khách và rất chung-thành với khách.
2° Bản hiệu gửi hàng đi rất chóng và hàng gói ghém rất cẩn-thận.

Tại hội Khai-trí tiến-đức. — Hồi 4 giờ ngày hôm qua, hội-đồng quản-trị hội Khai-trí tiến-đức đã họp do quan Thiếu Hoàng-trọng-Phu chủ-tịch.

Hội-đồng đã duyệt bài văn bia kỷ-niệm cụ Nguyễn-Du do ban Văn-học đã cử ông phó bảng Bùi Kỷ soạn.

Bia kỷ-niệm, và cái giàn cây bằng xi-măng cốt sắt đã làm xong. Hiện bây giờ chỉ còn phải khắc chữ, và trồng cây, đến độ tháng tám ta, nhân ngày húy cụ Nguyễn-Du có thể làm lễ khánh thành được.

Về việc bảo trợ học-sinh An-nam ở Pháp, thì hội-đồng ủy cho hội-đồng coi việc ấy, nay mai sẽ đạt giấy mời những nhà có con em du-học đến họp để bàn bạc mọi việc.

Về việc yết kiến quan Toàn-quyền, hội-đồng có cử mấy ông hội-viên lên yết kiến ngài, bày tỏ công việc của hội. Còn việc nghênh tiếp ngài thì hội đồng có ý định để đến ngày tháng tám ta, vì độ rầy quan Toàn-quyền bận việc, sắp đi Nam-kỳ và Chà-và.

Sau hội-đồng xét các việc linh tinh, đến hồi 6 giờ giải tán.

BÁN RẺ :

[illegible]

Một cái máy điện dynamo 12 volts 10 ampères ;

Một cái máy dẫn cho xe hơi chạy (démarreur) 6 volts.

Hỏi tại nhà in Trung-Bắc
7.459 *63, phố hàng Bông*

Sách cấm. — Nay cấm trong địa-hạt Bắc-kỳ không được phát mại, không được phân phát, không được lưu-trữ cuốn sách quốc-ngữ tên là « *Chang hiếu o ân* » do Mân-Thế làm.

Ngạch Quan-lại. — M Nguyễn-huy-Nhac, tri-phủ hạng nhất, thương-tá Hà nam, được phép nghỉ ba tháng, lĩnh nửa lương.

Chớ chim vợ người mà chết. — Một người lính khố đỏ, tên là Trần-văn-Chung, ở sân trại máy-bay Bạch-mai, bấy nay vẫn có tình dan díu với Nguyễn-thị-Ro, bán hàng thịt, là vợ Nguyễn-văn-Tý ở Bạch-mai, thường khi thị Ro đem thịt xuống trại máy bay Bạch-mai bán, thì cứ đi mất hàng buổi. Chồng là Nguyễn-văn-Tý vẫn có ý ngờ. Hôm vừa rồi, thị Ro xuống đấy bán thịt, chẳng biết tại sao đến 8 giờ tối vẫn chẳng thấy về, Nguyễn-văn-Tý xuống rình, thì quả tang bắt được thị Ro đang gian-dâm với người lính khố đỏ nói trên nọ, ở trong lớp nhà người đội khố đỏ tên là Phạm-văn-Quát tại trại máy bay Bạch-mai. Máu ghen nổi lên, Tý liền rút dao đâm tẻ giang-phu bị mấy vết trọng thương và đâm đứa dâm-phụ [illegible] chạy trốn mất.

Hiện đã đưa người bị thương lên nhà thương, và đã bắt Nguyễn-văn-Tý giam xét; đợi khi nào dò bắt được thị Ro thì mới tra cho ra việc này.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, Phố Paul Bert, Hanoi

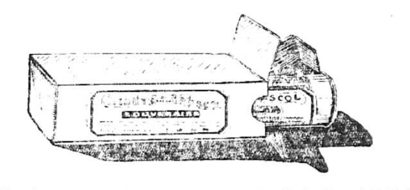
Hễ thấy ghê mình thì dùng ngay một viên thuốc Rascol là khỏi ngay bệnh cảm và bệnh sốt rét rừng.

Sao lại trốn? — Ng-văn-Sín, 16 tuổi, trước can tội ăn cắp, tòa Trừng-trị Hanoi phiên ngày tháng novembre thấy còn ít tuổi, không nỡ khép tội, bắt phải lên cấm cố ở đồn-điền Trị-cử tỉnh Bắc-giang trong hạn 2 năm. Thế mà chẳng biết thế nào, hôm vừa rồi hắn lại trốn về Hanoi, vậy nay lại bị bắt giải vào Tòa án.

Mấy cái nạn ô tô. — Ngày 2 mars, hồi 1 giờ chiều, chiếc xe ô-tô số T. 702 của M. Phạm-văn-Thạch, ở số 8 đường Sinh-từ, khi qua cầu ở bên Gia-lâm về thì đụng phải chiếc xe tay do Nguyễn-Cu kéo. Chỉ xe bị hư-hỏng thôi, may người không việc gì.

∴

Hồi 9 giờ tối hôm qua, chiếc ô-tô số T. 3067 do M. Cardin ở phủ Toàn-quyền cầm máy, khi đến đầu hàng Bông, mé trên vườn hoa cửa Nam, thì đụng phải chiếc ô-tô số T.5125, do chauffeur là Nguyễn-văn-Phúc cầm máy. May không việc gì đến người.

∴

Lại hồi 4 giờ chiều hôm qua, một chiếc ô-tô đi ở đường ngã-tư Sở sang ngã-tư Trung-hiền, đụng phải một người tên là Phương bị thương. Đã đưa vào nhà thương điều-trị.

Pardessus 4$ và 7$

Nhà DEMANGE Hanoi có rất nhiều pardessus kiểu đẹp lót suốt: Bằng dạ fantaisie 4$ một, còn dạ đen thì 7$.

Xin mời các quí-khách chiếu cố.

Ngài ho du ?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* sẵn có thứ thuốc chữa khỏi tức-khắc bệnh ho, ho gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP NOFAL.

NHÀ THƯƠNG VÀ NHÀ HỘ SINH
ĐƯỢC NHƯ Ở NHÀ
Phòng khám bệnh
QUAN ĐỐC-TỜ BLOT
65, phố Tràng-thi và 78, phố Thợ nhuộm
Giây nói số 449, Hanoi

Ở Bắc-kỳ mới có nhà này là một. Bệnh nhân, muốn chữa bệnh gì cũng được, muốn cần phải mổ-xẻ cũng được chắc chắn, muốn đỡ đẻ được cẩn thận tử tế hay là chữa các bệnh về phụ-nhân như hiếm đẻ, hài nhi cũng được.

Thì nên đến quan Đốc-tờ Blot *là thầy thuốc đã kinh-nghiệm lâu năm, lại là tay chuyên-môn khảo-cứu.*

Có buồng riêng tử tế để *chữa bệnh, buồng có đủ cả máy đèn máy nước. Tiền thuốc và tiền thầy thuốc không phải trả vì đã tính cả vào tiền chữa bệnh và buồng rồi. Có 3 hạng. Trả tiền từng ngày, hay là trả tiền chữa khoán cũng được.*

Người nhà đến thăm lúc nào cũng được.

Hàng ngày quan Đốc-tờ đến thăm bệnh nhân luôn luôn.

Lúc nào cũng có bà đỡ tốt, [illegible] ở đây luôn.

Khám bệnh hàng ngày *từ 8 giờ đến 11 giờ và từ 15 giờ đến 17 giờ — Ai muốn mời đến nhà thăm bệnh cũng được xem xét cẩn thận.*

Muốn hỏi han điều gì, xin cứ mời đến tận nơi, bất cứ giờ nào.

CAC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 54 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiệu ấy lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, và tất cả các thứ dùng cho nghề ảnh, theo giá rất rẻ.

[illegible]

Các ngài biết phòng xa là khi có bệnh đến chữa quan đốc tờ [illegible] sẽ được một ông thầy có giá trị, danh-tiếng, chuyên môn trông nom.

[illegible] Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

NAM-ĐỊNH

Nạn lao động. — Hồi bảy giờ rưỡi sáng hôm 2 Mars ba bốn người đẩy một cái xe trên nằm một người đàn ông, trán thủng một miếng to, máu chảy ra khắp mặt và be-bết cả bộ quần áo nâu.

Người ấy rên ư ử, cố dặn ra để than thở mà nói chẳng nên lời.

Ấy là một người tên là Dũng, tuổi độ bốn mươi, làm thợ trong sở máy rượu.

Hồi 7 giờ một khắc sáng vừa rồi trong khi đang làm việc thì bị máy đánh phải cạnh tay ngã vỡ trán. Tội nghiệp! D. D.

Tù ăn cắp. — Chiều hôm mới đây một người cảnh-sát xuống xe đạp, lật mấy cái nón trong chiếc xe bò, mấy người tù đang kéo ở phố Paul-Bert, để khám, thì thấy có buồng cau của người nhà quê bị tù ăn cắp giấu ở đấy.

Quay quoắt lớ! — Phèng! phèng. phèng... Phèng! Cái chú làm trò mới « phèng phèng » được chừng giăm bảy chục tiếng đã thấy dừng tay, Cứ đi đến hai ba « tuần » xin tiền, người xem đứng chung quanh. Lớp trong lớp giữa cho đến lớp ngoài, chẳng trông thấy gì mà cũng cố kiễng chân gân cổ lên « lìu lo » nài lấy cho được một hai trình mới nghe.

Xu, trinh quăng vào đấy đã khá! Nhưng khi được tiền rồi bọn ấy thôi không làm trò nữa, bởi vậy bị công chúng đánh một trận cũng khá đau.

Bị mất trộm. — Mới trong mấy hôm nay, một nhà máy kia bị trộm hai lượt. Một lần bị mất một số khá to hàng hóa. Hiện đang dò thám cho ra đám trộm này.

PHÚ-THỌ

Chỉ vì miếng ăn. — Đầu năm làng Hà-thạch dân vào đám cúng tế xong, các cụ đàn anh và hai hội-đồng ngồi đánh chén tại đình; có một ông lão già chẳng biết vì thế nào mà bị mấy người sỉ vả và sai mõ lăng vả vào mặt trước mặt công dân. Bởi thế nên ông lão về đến nhà bực quá, đeo đá vào mông rồi nhảy xuống sông trước làng. Ngay bấy giờ ai cũng đều biết, vội vàng nhảy xuống vớt, nhưng chỗ ấy sâu quá, nên khi vớt được lên thì đã tắt hơi rồi, không thể chữa được. Dân làng trình quan khám nghiệm đã cho thân-nhân đem mai-táng, còn

(Xem trang thứ ba cột thứ ba)

Số 221

Nhi-nữ anh-hùng

DOÃN-KẾ-THIỆN dịch thuật

...Thế mà vẫn quai cái mồm nói là thờ chồng giữ trinh tiết đấy, thực là làm nhục cả linh hồn cha tôi. Ruốc! Ruốc! Còn đĩ từ nay thì bước.

Con vợ nó cười nhạt mà nói rằng:

Đấy tôi đã bảo mà, thím còn ít tuổi quá, liệu không thể giữ được thì đi mà lấy chồng, tội gì mà ăn thầm ăn vụng, có biết đâu cái trò ăn vụng lại chóng no, để nhỡ nhàng ra thế này, có phải vừa khổ thân, lại vừa mất giá, mà lại làm oan cả đứa con đó. Tôi bảo thím không nghe, tôi cứ ngỡ là thím lòng son dạ sắt ghê gớm thế nào kia, chẳng là vẫn nuôi giai ở trong nhà, để làm cái trò ma trò mãnh. Nếu cứ thế này mà không vỡ chuyện ra, thì người góa bụa nào chẳng giữ trinh tiết được, thờ chồng mà vẫn chơi giai, rồi ra cũng biển vàng vua ban đấy! Ối chao ôi là đời!

Vu-phú-nhân nói:

Thôi mình không phải nói lắm; cứ canh giữ lấy cái xác đứa bé con này, để tôi phải lên huyện trình quan.

Hai người đàn bà kia bỗng dưng thấy sự lạ lùng, cũng choáng váng cả người, chẳng nghe ra thế nào, thấy *Vu-phú-nhân* vội vàng đi trình quan, ngăn giữ lại không được, còn họ *Hà* thấy vợ chồng nó tự nhiên vu cho mình sự xấu xa ấy, tức giận quá, rồi ngất đi, ngã lăn ra bất tỉnh nhân sự.

Vu-phú-nhân vừa chạy ra vừa nói rầm lên, trước chửi đi trình các người chức việc trong làng, có mấy người nhiều tuổi, khuyên nó đừng đi, nhưng nó không nghe, rồi đi ngay về nhà cởi ngựa chạy một mạch lên thẳng huyện thành, nhờ người làm đơn vào trình quan huyện.

Quan huyện là *Triệu-chấn-Tương* xem xong đơn trình, lập tức phái người về khám nghiệm cái xác đứa trẻ ấy, một mặt lại sai lính về bắt họ *Hà* lên huyện đường để xét hỏi.

Vu-phú-nhân thấy quan huyện đã nhận đơn rồi, lại đi nói lót với các người phần giấy, rồi về nhà nghe tin.

Bấy giờ các người ở trong thôn-trang thấy xảy ra việc ấy, đều lấy làm lạ, nhưng ai nấy vẫn biết họ *Hà* là một người có đức hiền, tuổi trẻ hóa chồng mà giữ được danh tiết, không phải là người có tình hèm xem, chưa chắc đã có sự xấu xa ấy, ở trong buồng có cái ẩn tình thế nào. Phương chi *Vu phú-Nhân* lại là một đứa giàu có mà rất bạo ác, thì việc ấy không thể tin như lời nó được. Mọi người nghĩ như vậy, rồi đều tỏ ý bất bình, ai nấy cùng một mực bênh vực họ *Hà*.

Khi ấy người phó huyện về khám xác đứa trẻ, xong rồi lại cho gói lại và niêm phong giao cho các người chức việc canh giữ. Họ Hà thấy mình bị sự vu oan như thế, cho mời tất cả các bộ phụ lão họ *Vu* và họ *Hà* đến đông đủ ở nhà, kể lể tình oan, rồi xin cho được tự tử để tỏ lòng trinh bạch, ai nấy sợ nàng tự tử đều phải lựa lời khuyên giải, và cắt người trông coi.

Hôm sau họ *Hà* theo lính phải lên huyện hầu quan. quan huyện vì ngài đã xơi lễ đút của *Vũ-phú-Nhân* rồi, nên cứ theo như ý của *Vu phú-Nhân* mà xét hỏi. họ *Hà* dẫu khóc kêu thảm thiết giãi tỏ tình oan, nhưng ngọn đèn giời đã bị cái hơi đồng ám ảnh mất rồi, nên không soi xét đến, cũng may là ngài chưa dùng đến cùm kẹp tra tấn, chỉ lấy lời dậm dọa và làm cho lấp liếm đi, rồi xử bắt nàng phải giao giả gia-sản cho *Vu-phú-Nhân*, làm lễ tạ vong linh chồng cũ, rồi về nhà mẹ mà đi lấy chồng khác.

Nàng bị xử ức như vậy, liền kêu giời lên mấy tiếng, rồi ngã ra chết ngất đi, quan huyện sai người vực nàng đem về. Bấy giờ không những các người về họ nhà nàng, đến cả các người bên họ *Vu* thấy quan xử ức như thế, đều căm tức lắm, rồi rủ nhau liên danh ký kết vào một lá đơn thâm oan cho nàng, bàn nhau nếu quan phụ mẫu ngài có vì tiền, cũng xin đem hết của nhà góp lại lễ đút ngài, để ngài xét lại cho, kẻo oan cho người tiết phụ.

Đang lúc bàn định, bỗng gặp quan khâm sai trẩy quân qua đó, ai nấy đều biết quan khâm sai là một vị quan công-chính liêm-minh, đều lấy làm vui mừng, liền ngay đêm hôm ấy làm *đơn*, rồi sáng hôm sau cả hai họ rủ nhau đến hơn 30 người, ra quì ở bên đường để đón xe quan khâm-sai dâng *đơn* kêu oan.

Chiều hôm trước quan khâm sai đã xét hỏi qua loa, đến sáng hôm sau, quan huyện liền dẫn cả hai bên nguyên bị đến quì ở trước sân nhà công-quán, họ *Hà* quì một bên, khóc lóc thảm thiết. hai hàng nước mắt chảy đòng đòng xuống như mưa tuôn. Đến giờ quan khâm sai ra ngồi ở công đường, quan huyện cử lại vào lạy chào, rồi đứng ra một bên, các người thư-lại đệ trình các giấy má. Trước hết quan khâm sai cho dẫn họ *Hà* lên quì ở trên thềm, nhìn xem thấy mặt mày ủ rũ, tỏ ra bao nhiêu nỗi oan xót thảm sầu, rồi lại nhìn xem bên nguyên là *Vu-phú-Nhân*, thấy có ý vui mừng hớn hở. Nhìn kỹ một lát rồi cho đòi người trưởng họ *Vu* vào, hỏi hết các lẽ, gia sản đã chia hay chưa chia, thím cháu nó còn ở chung hay ở riêng, và thím cháu nó ngày thường đối với nhau ra làm sao, có cãi nhau bao giờ không?

Người trưởng họ theo như lời hỏi, lần lượt bẩm rõ để quan khâm sai nghe. Quan khâm sai gật đầu, rồi cho người trưởng họ đi ra, lại sai dẫn họ *Hà* vào, hỏi rằng:

Con mụ kia, việc gian-tình của mày như thế nào, phải cứ thực nói rõ để ta nghe, nếu không thì ta sẽ dùng đến kìm kẹp để tra tấn.

Họ *Hà* liền khóc lên nức nở, nghẹn cổ mãi mới nói được, rồi chùi nước mắt mà bẩm rằng:

Lạy quan lớn ngàn năm, xin *Cao* giời soi xét nỗi oan cho con. Từ khi chồng con mất đi, vợ chồng *Vu-phú-nhân* thường thường đến nhà bức con phải đi lấy chồng, nên thành ra cãi nhau, rồi hai nhà không đi lại nữa. Hôm trước đây con bị đau, đang lúc ngủ mê, vợ chồng nó bầu đi vào phòng thăm bệnh, hôm qua lại chính nó đến tìm ra cái xác đứa trẻ con, không biết nó đem bỏ vào gầm cái lò sưởi từ bao giờ, xin đại nhân soi xét.

Quan khâm sai nghe lời họ *Hà* tâu xong. đã xét ra cái tình gian dối ở trong cái án ấy, nhưng chưa nói ra, bảo họ *Hà* lui quì xuống một bên, sai dẫn *Vu-phú-nhân* đến quì ở trước mặt, hỏi rằng:

Vu phú-nhân! mày làm thế nào mà tìm ra được cái xác đứa bé con ấy?

Vu-nhân-nhân bẩm rằng:

Vợ chồng con thấy nói thím con có bệnh, đưa nhau đến thăm, vào đến nơi bỗng thấy có mùi hôi thối, con liền đi đến gầm cái lò sưởi, thì thấy ở đó có một cái bọc để, mừng mở xem, thấy ở trong có một cái xác đứa bé con ấy, con lập tức đi báo quan. Đêm quan lớn, thím con làm sự xấu xa ấy, thực là bại hoại gia phong, xin quan lớn trừng trị cho, để họ chúng con đều được đội ân lắm.

Quan khâm sai nghe nó cung xong, bỗng cười lên khanh khách mà nói rằng:

(Còn nữa)

Supplément au Trung-Bắc Tân-Văn

N° 3586 du 4-5 Mars 1929

TRUNG-BẮC BUỔI TRƯA

Phụ-trương số 24 (Tờ phụ-trương này ra từ trưa hôm 4 Mars 1929) Mỗi số: 1 xu

GIÁ MUA CÓ HẠN

	Tờ buổi trưa	Tờ buổi tối	Cả hai tờ
Cả năm.	3$00	6$00	8$00
Sáu tháng.	1.60	3.20	4.00
Ba tháng	0.90	1.80	2.00
Một tháng.			1.00

Nam-kỳ và ngoại-quốc phải trả thêm tiền cước

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique:
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

PUBLICITÉ

Annonces le c/m.	0$60
Réclames —	1.00

Consulter les tarifs pour contrats de longue durée

DAMQ RƯỚCQ

Tục nước Nam ta thật là không thích hợp với một xã-hội thực-nghiệp. Một công xưởng ngoại trăm thợ-thuyền đương làm việc, cửa sổ phải mở toang ra cho sáng và cho thông hơi thở. Bỗng một đám rước đi qua, nào trống, nào chiêng, nào thanh-la, chũm-chọe, tiếng loa, tiếng tù-và, thổi đinh tai nhức óc. Nào cờ, nào quạt, nào lọng, nào tàn. Kiệu quay tít, mấy bà già chạy theo mà khấn lấy được. Mà nào có phải đi qua mười phút là xong Diễu đi bước một, kể hàng giờ mới qua khỏi cửa Trong khi ấy thì đốc-công nào mà ngăn được thợ bỏ việc đó mà đứng nhìn đám rước.

Ngày xưa, theo luật ta, thì rước xách còn bảo có thể lệ; những hạng thần nào có sắc-tứ công-nhận; những hội nào là ngày kỉ niệm của quốc-dân, mới là được hành-nghi cho rợp trời chật đất. Đến bây giờ chẳng những các đình chùa công, mà lại còn những điện-phủ riêng của mấy mụ về già xoay nghề buôn thần bán thánh, những hội kì-lân sư tử của mấy cậu bồi bếp, cũng là được phép rước chán. Mà đám hạ lưu đã được dịp làm quan viên, thì lại càng nguy-nga lịch-sự lắm. Cho đến các rạp hát, các phường xiếc, cũng được phép đóng hề mà diễu qua đường, kèn trống om-xòm ngoài phố.

Xét ra đó cũng là một sự hiểu lầm của nhà-nước cứ lấy nghĩa tôn-giáo tự-do, mà cho ai muốn thờ gì rước gì cũng được. Những tà-giáo ngày xưa phải giấu giếm mà bây giờ được tha-hồ bầy vẽ ra đủ cách ở trước mắt thiên-hạ. Ông Tây tưởng thế là chiều phong-tục riêng của một dân-tộc. Tôi nghĩ sự hiểu sai đó, các quan ta và các nhà đại-biểu cũng nên phá phủ ra cho nhà nước rõ.

Phàm những tôn-giáo lớn, như đạo Thiên chúa, đạo Thích-ca, trong một dân-tộc kể có hàng ức triệu con người theo; và những việc hành-nghi xưa nay vẫn có ở trong quốc-tục, như là rước trùng-sinh, âm-hồn, khi phải di-dịch trăm nghìn bộ hài-cốt; như những việc cầu-yên ngày hè; như rước sắc các vị thần được phong mỗi năm đã có một mùa mà thôi, thì việc rước cũng hội-hè cũng phải định lệ định giờ, cho khỏi phiền đến những nhà làm ăn buôn-bán. Còn thì bao nhiêu các tà-giáo, tục nước ta ngày xưa cũng chỉ dung trong xó tối mà không cho bầy la liệt ra giữa đường, thì tưởng cũng nên có lệ luật định cho thế nào mới là thuận phong-tục.

Phàm các điện-phủ, các vọng-tứ, các điện riêng, cần phải có một hội-đồng những người rất sành về những việc thờ cúng, xét xem chỗ nào thật là do thiện tâm của nhiều người mà dựng nên thì cho, còn những đền nhà, tự-ý một người mà lập nên đền thờ Hưng-đạo, hoặc Chư vị, thì phải cấm-đoán, phải coi như những việc buôn-bán kiếm tiền ở sự dị-đoan của kẻ ngu-phu ngu-phụ. Đã đành trong nhà mình, tự ý muốn làm gì thì làm, là theo luật Tây, nhưng mà làm lễ tam phủ tứ-phủ lấy tiền, hoặc rước-xách, hoặc là quần-tụ tới hai ba mươi người làm việc dị-đoan, thì luật phép dẫu không nên cấm cũng nên hạn-chế.

Mới đây, Nam triều cũng ban sắc cho nhiều nơi, xét ra thật không xứng-đáng. Mà những nhà khảo-cứu Tây nhiều ông cũng là xét không kĩ. Vậy thời việc này muốn chấn chỉnh, cần phải có những người rất am-hiểu những tục ta và nghĩa lý của người có-học nước ta về các việc thờ cúng. Nếu không thì rồi thành ra những việc thiên-vị bất-công, hoặc lại xử quá-khắc đối với những điều tín-ngưỡng thành thực của thiện nam tín-nữ.

V.

Các tin về bản giao ước bí-mật Pháp Bỷ

Hà-lan. — Một tờ báo Hà-lan *Utrechtsdagblad* đăng một bài bảo là tờ biên-bản về cuộc hội-nghị của bộ tham-mưu nước Pháp, và bộ tham-mưu nước Bỉ từ ngày 7 đến ngày 12 Septembre 1927.

Nước Bỷ. — Các quan chức ở Bỷ có nói cái bài của báo *Utrechtsdagblad* đăng mà bảo là biên bản về cuộc hội nghị của các bộ tham-mưu Pháp, và Bỷ ở Bruxelles, trong tháng Septembre 1927, là một bài giả mạo, bịa đặt hết thảy.

Báo *Libre Belgique* đăng tin rằng quan sứ thần nước Đức ở Bruxelles ngày hôm qua có đến hỏi quan tổng trưởng bộ ngoại-giao Hymans, mọi lẽ về bài của báo *Utrechts dagblad* đăng thì quan Hymans đã đáp lại một cách đích đáng với cái việc ấy.

Sau có tin rằng kẻ làm bài giả mạo ấy, tên là Albert Frank đã bị bắt.

Việc Trung-hoa

Ngày 2 Mars 1929

Tại sở Bưu-điện

Thượng-hải — Chánh-phủ Nam-kinh đặt ra một chức đồng phó-giám-đốc bưu-điện mới, và cử M. Poullain vào chức ấy.

Các hội đồng bài Nhật

Thượng-hải. — Các hội đồng bài Nhật của các tỉnh đã họp kỳ đại hội đồng ngày hôm nay.

Việc điều-đình Pháp-Trung

Thượng-hải. — Đến ngày thứ bảy cuộc hội nghị Pháp Trung điều đình bản giao ước về Đông-dương lại sẽ họp đại hội đồng.

Một việc khởi nghịch ở gần Bắc-kinh

Bắc-kinh. — Quân cũ của Trương-tôn-Xương, khởi nghịch ở chỗ cách Bắc-kinh bốn dặm.

Chiến sự ở Yên đài

Bắc-kinh. — Chiến-sự ở Yên-đài không thay đổi.

A, R, I, P.

Tại thứ dân nghị viện nước Pháp

Ban ngoại giao

Thứ-dân nghị-viện vẫn bàn việc ưng-chuẩn bản hiệp-ước Kellog M. Renaudel có tuyên-bố rằng đảng xã-hội sẽ xin ưng chuẩn nguyên văn, không lánh trừ khoản nào, Ông nói bản hiệp-ước tức là bước tiên-phong của một cái chánh-sách mới của các dân tộc đối với nhau; ông có nói đến các khoản của Pháp xin lánh trừ, để giữ gìn cho hiệp-ước ấy không thành ra thể bản cho hội Vạn-quốc, ông lại nói đã ký hiệp ước ấy, thì cái lẽ tất nhiên là phải công nhận cái quyền trọng tài của hội Vạn-quốc. Sau ông nói liệt quốc ký hiệp-ước, thì nghĩa vụ là phải hạn-chế binh bị, và ưng chuẩn bản án văn Genève.

M. Montigny có nói mấy lời tán dương công nghiệp của M. Briand, đoạn đến M. Paul Boncour, chủ tịch ban ngoại-giao có thuật lại công-nghiệp của M. Briand muốn đem các nước Mỹ-châu vào trong cái phạm-vi công cuộc bồi đắp cho sự hòa-bình.

Ban tài-chánh

Ban tài-chánh đã nghe MM. Poincaré và Chéron bày tỏ mọi lẽ về các sổ chi tiêu phụ trong tháng décembre 1928. Các ngài có nói rằng ban tài-chánh ưng chuẩn mấy khoản mục-đích là tăng sổ chi tiêu năm 1928 lên 272 triệu, sổ chi tiêu năm 1929 lên 755 triệu, và sổ chi tiêu năm 1930 lên 1 303 triệu. Các ngài có ý hòa biểu nên về sổ chi tiêu năm 1928 thì cũng xin ưng mấy khoản của hội-đồng, còn về sổ chi tiêu hai năm 1929 và 1930 thì các ngài không ưng thay đổi gì cả. Chánh-phủ không thể để phạm đến sự quân-bình trong sổ chi tiêu, và cái chánh sách hoàn trái. Hội-đồng bàn xong, quyết nghị cứ giữ mọi khoản như đã định trước.

Xuân thủ đàm ân

Những người có tên sau này được thưởng hoặc được thăng hàm kể từ ngày 10 février 1929 (tết Nguyên-đán) trở đi.

Tỉnh HẢI-DƯƠNG

Hàm tùng cửu-phẩm văn-giai (9-2):

M. Nguyễn-ngọc-Chúc, tổng-sư trường Tang-thương, quán làng Phúc-mại, tổng Thạch-khôi, huyện Gia-lộc.

M. Trần-đình-Phong, lý-trưởng làng Lê-xá, tổng Kim-lôi, phủ Kinh-môn.

M. Trần văn-Ta, phó-tổng làng Ta-xa, tổng Cao-dôi, phủ Nam-sách.

M. Nguyễn-đình-Diên, tổng-sư tại Yên-diên, phủ Nam-sách, quán làng Đông-duy, tổng Bông-xuyên, huyện Phong-doanh, tỉnh Nam-định.

M. Đỗ-văn-Tri, tổng-sư tại Gia-cốc, huyện Thanh-miện, quán làng Lê-xá, tổng Văn-hội, phủ Ninh-giang.

Hàm tùng bát-phẩm bá-hộ

M. Trần-đình-Toản, hàm chánh cửu-phẩm bá-hộ phố trưởng Đông-kiều, quán làng Trân-xa, phủ Lý-nhân, Hà-nam.

M. Nguyễn-hữu-Chi, hàm chánh cửu phẩm bá-hộ, phố-trưởng Đông-mỹ, quán làng Thư thi, tổng Liêu-xá, huyện Yên-mỹ, Hưng-yên.

Hội-đồng Đề-hình

Vì quan Dự-thẩm Hanoi xét thấy Hoàng-thúc-Gi và đồng-đảng âm-mưu làm những việc có thể trở-ngại cho sự trị-an và sinh ra rối loạn về đường chính-trị, cho nên chiếu tờ tư của quan Thống-sứ Bắc kỳ, quan Toàn-quyền đã ký nghị-định sau này:

Việc xét hỏi các trọng-tội và khinh-tội sau này thì tòa-án thường không dự đến là:

1· Những việc vận-động có thể làm trở-ngại cho sự yên-ổn của công chúng hay là làm cho sinh đại loạn đến chính-trị;

2· Họp đảng đồng tình để rắp định hay là để phạm các trọng-tội đối với người hay là đối với tài sản;

3· Bày đặt âm-mưu để đánh đổ hay là thay-đổi Chính-phủ Dân-quốc tại Đông-dương hay là xui giục nhân dân dùng binh-khí chống lại Chính phủ là những tội mà Hoàng-thúc-Gi và đồng đảng đã phạm tại Bắc-kỳ trong năm 1928 và 1929,

Việc xét các trọng-tội và khinh tội ấy cũng là các trọng-tội và khinh tội khác có liên can đến các tội ấy mà trong khi cứu-vấn sẽ xét ra được thì cũng giao cho Hội đồng Đề-hình xét và kết án bọn Hoàng thúc-Gi cùng những người đồng-phạm.

Việc tăng bổng của ngạch các viên chức bản xứ

Trong số báo ra chiều thứ bảy trước, bản-quán đã đăng sổ lương của các ngạch thứ hạng (nghĩa là ngạch thư-ký các sở, giáo-học bực sơ-học, vân vân), nay đăng nốt sổ lương của ngạch thượng hạng (ngạch tham biện, y-sĩ, tá-sự, vân vân) và của ngạch ti hạng (tùy phái) như sau này:

Ngạch thượng hạng (Cadre supérieur)

Lương cũ	Lương mới Năm 1929	Lương mới Năm 1930
3.000 $	3.240 $	3.408 $
2.700	3.000	3.204
2.400	2 700	3.000
2.186	2.460	2.736
2.160	2.424	2.700
1.980	2.220	2.472
1.976	2.220	
1.870	2.136	2.304
1.760	1.980	2.196
1.650	1.896	2.064
1.540	1.740	1.920
1.430	1.656	1.776
1.320	1.500	1.644
1.210	1.368	1.512
1.100	1.224	1.380

Trong ngạch trên ấy không kể các viên cán-sự lục-lộ (Agents voyers) và ngạch phủ, huyện, đốc-phủ-sứ Nam-kỳ.

Các ngạch ty hạng (cadre subalterne

[illegible]	[illegible]	[illegible]
1.144	1.212	1.284
1.100	1.164	1.236
1.080	1.140	1.212
1.074		
996	1.052	1.116
970	1.032	1.080
960	1.020	1.068
916	960	1.020
905		
902p.40	960	1.020
900	948	1.008
879	924	984
840	888	936
832p.20		
832	828	864
775		
762	816	852
760		
746	792	840
720	768	804
710		
684	732	768
668p 40	708	744
668		
660		
645	684	720
606		
605	648	672
600		
595p.20		
580	624	648
554	588	624
540	576	600
530	564	588
328		
515	552	576
482	510	540
481		
480		
476		
457p.80	486	516
450		
432	456	480
420		
414	444	468
412p.50		
408		
405		
396	420	444
390		
384	408	432
378		
375	402	420
360	381	408
351		
358		
337p 50	357	378
336		
330		
324	348	372
312	330	348
300	318	338
297		
288	300	324
270	288	300
264	279	294
262p 50		
252	264	282
248	258	276
240		
225	240	252
216	228	240
210		
198	210	222
189	204	210
180	192.	204
162	171	180
108	117	120
98	102	108
81	87	90

HAIF DAMF

Họa thơ Tò mò

Không biết ông **Lý-Bạch** *nào mà thơ hay ghê gớm thế? Kỳ báo vừa rồi, ông có bài thơ Tò-mò rằng:*

« Trời đất sinh ra cũng lắm trò,
« Anh Hai sao lại gọi Tò-mò?
« Tò-mò nghe tiếng hay bay nhỉ?
« Xin bác làm ơn cắt nghĩa cho. »

Chị em chúng tôi đấu sức nhau mà họa lại:

« Múa bát khen ai khéo vẽ trò,
« Chúng em chỉ sợ bác Tò-mò.
« Xóm trên xóm dưới bao nhiêu chuyện
« Xin bác vì em giấu kín cho. »

Thay mặt xóm Bình-khang:
Đầu H.

Cuộc công-thải Đông-pháp

Mở số lần thứ hai mươi tám

Ngày 1er Mars 1929

Một nghìn số sau này mỗi số trúng 100 đồng.

(Tiếp theo)

71.420	55.931	30.854	76.791
64.843	75.416	79.643	76 385
67.206	75.303	33.123	76.277
74.976	75.115	82.642	80.519
43.537	62.797	46.900	96.515
56.039	29.404	81.830	80.005
81.052	76.819	52.429	29.134
53.440	70.367	71.124	42.673
48.767	10.043	75 072	83.615
60 591	83.042	43.434	55.742
53.415	49.342	87.514	79 448
15.168	78.868	40.030	51.611
38.215	37 606	21.350	48 874
47.857	47.452	60.289	91.187
99.874	43.552	92.416	57.328
54.072	32.674	63 503	77.637
24.494	51.981	69.840	47.210
89.241	44.028	21.941	99.575
29.774	93.856	72.878	61.237
65.741	37.219	79.978	96.027
10.145	79.574	81.168	10.292
29.180	35.517	86.989	58.636
45.809	78.128	68 536	97.290
24.039	44.974	74.573	26.611
52.599	22.807	35.472	28.128
31.737	85.423	12.147	73.951
41.692	51.178	88.832	97.494
42.026	40.314	42.471	42.632
20.648	77.233	45.441	94.366
31.037	64 512	63.318	31.228
92.996	43 740	37.650	28.106
10.634	26.776	82.977	48.724
67.920	89 511	69.959	22.562
51.190	96.589	51.213	33.286
46.014	95.792	43.021	66.388
67 188	61.860	93.582	63.005
21.830	87.962	53.012	43.474
74.871	47.423	89.724	36.065
89.832	84 902	96.802	98.302
58.619	78.791	84.499	11.926
59.324	30.462	16.884	94.563
69.139	42.315	17.244	97.508
96.593	45.853	68.319	47.175
73.899	26.045	95.542	46.235
98.145	83.397	96.863	69.555
37.818	14.410	35.630	69.302
85 888	44.496	76 391	14.391
79.593	76.423	32.928	31.529
73.872	25.546	89.494	67.081
63.113	25.811	67.258	41.341
45 832	10.101	77.029	28.610
52.905	30.801	33.500	82.169
74.131	12.711	31.041	37.335
79.166	93.890	50.903	1.504
49.237	60.436	35.006	30.288
67 273	74.559	19 748	19.695
21.586	90.239	86.482	23.563
91.026	66.334	48.001	16.150
99.838	71.428	54.574	85.643
86.691	13.148	83 517	21.719
61.360	32.535	85.333	70.734
81.218	95.041	21.155	71.253
65.750	75.733	11.102	53.997
30.865	32.329	13.335	43.661
26.387	97.190	19.901	36.516
79.799	23.118	30.344	43.034
12.822	55.499	10.112	35.467
30.831	77.819	74.189	40.211
31.006	41 094	74.304	45.785
86.230	50.669	21.772	33.603
77.257	39.982	31.463	32.078
55.062	32.032	12.139	32.858
84.792	44.599	96.599	58.140
78.477	87.998	64.417	62.432
45 588	59 612	38.674	52.525
19.332	50.062	38.314	11.430
53 514	13.886	69.369	71.833
82.223	59 471	23.165	61.425
91.065	99.513	43.807	19.185

(Còn nữa)

« Văn tập Kiều »

Hôm làm lễ khánh-thành đài kỷ-niệm tướng-sĩ trận vong ở phố Cột-cờ, các chị em cùng rủ nhau đi xem, đông quá chen nhau mãi mới len được đến chỗ nêu hoa để xem, thấy thế mà trong lòng có cảm động và kính-mến, chị em có bảo tôi tập mấy câu để kính viếng như-Tây tướng-sĩ trận vong kỷ-niệm đài.

« Giời Tây bảng-lảng bóng vàng,
« Thanh gươm yên ngựa lên đàng thẳng rong
« Ngoài nghìn dặm chốc ba-đông.
« Bất bình nổi giận đùng-đùng sấm vang
« Bây giờ sự đã vạn toàn.
« Kể làm sao xiết muôn vàn ái-ân.
« Khi thiêng khi đã về thần,
« Hồn quê theo ngọn mây tần xa xa.
« Cái đầu quì trước sân hoa,
« Chết là thể-phách còn là tinh-anh ».

Cô B.

Việc Alexis tại Tòa-án Đại-hình

Tội-nhân lại phải khổ sai chung thân như lần trước

Cái án này xử vừa đúng bảy ngày mới kết-liễu là từ sáng thứ hai trước cho đến chiều chủ-nhật.

Lời biện-thuyết của hai luật-sư bên nguyên là thầy Pascalis bênh vực cho các con ông Noël và thầy de Saint Michel Danezat bênh vực cho thân-phụ ông Noël và lời luận tội của quan Phó chưởng-lý đã mất cả một buổi chiều và tối thứ bảy. Sang chủ-nhật, tòa lại họp để cho luật-sư bên bị là thầy Mandrette cãi.

Khi nghe cãi xong đã quá 10 giờ. Hội-đồng bàn xong mấy câu hỏi để khép tội Alexis thì đã 12 giờ trưa, và mãi quá 1 giờ chiều mới tuyên án xong, xử phạt Alexis phải khổ-sai chung thân. Thế là cái án này lại y nguyên như án xử lần trước.

Tuyên án xong, quan chánh-án có bảo cho tội-nhân trong ba ngày có thể xin kháng án lên Đại-thẩm viện.

Còn về khoản bồi-thường cho nhà người bị hại thì tòa bắt đền cho các con thơ ông Noël 200.000 quan và thân-phụ ông ấy 50.000 quan.

Tòa án Đại-hình

Sáng hôm nay hồi 8 giờ Tòa-án Đại-hình xử về các việc Nam việc Khách đã họp do quan Cố-vấn Falk chủ tọa và hai quan Cố-vấn Tridon và Sadoul phụ thẩm. Bồi-thẩm là ông Phạm-huy-Lục và ông Vũ-văn-Aơ.

Giấy bạc giả. — Ngày 9 tháng 8 năm 1928 Lou-tcha là người Trung-hoa bị viên sen-đầm Bisaille bắt ở Hà-giang vì giấy thông-hành quá hạn. Khi giải về sở Cẩm bắt cởi áo ra để khám thì giục mãi hắn mới cởi cái áo khách ra, còn quần thì hắn không chịu cởi Khi lột quần ra thì hắn chực giấu cái bọc quấn ở chân. Bọc ấy khám có một cái giấy bạc một trăm đồng giả. Hỏi thì hắn khai giấy bạc ấy nhặt được ở chợ Na-cho-cai ngày tháng năm năm 1928, mà hắn quấn vào chân là vì sợ mất cắp. Xét hỏi mãi ở Hà-giang và ở Na-cho-cai mà cũng không rõ giấy bạc ấy ở đâu mà ra. Như thế thì chắc giấy bạc ấy là do Lou Tcha đem ở bên Tàu sang vì làng Na cho-cai là nơi hắn ngụ thì ở ngay biên-thùy, và theo lời hắn khai thì thường hắn vẫn về Sia-tao-cai là quê quán hắn thăm vợ con. Và lại từ ngày tháng năm năm 1928 là ngày hắn thôi không làm công cho người Trung-hoa buôn bán tên là Hoàng-ai-Hinh ở Na-cho-cai thì hắn đi vắng luôn, không mấy khi ở nhà. Và theo lời khai của chủ cũ thì ở Hà-giang không mấy khi tiêu đến giấy bạc một trăm đồng.

Giấy ấy đưa cho nhà Ngân hàng Đông-dương ở Hanoi xem thì đích là giấy giả.

Lou-tcha trước chưa can án bao giờ.

Tòa tha Lou-tcha trắng án.

Việc ăn cướp giết người. — Trong vòng tháng 9 năm 1927, có một bọn cướp chừng 12,13 đứa ở bên Tàu sang ẩn núp trong các núi thuộc cù-lao Kébao

Đêm hôm 9 tháng 10, bọn ấy đi thuyền của Yong-tcan-Quay để đi ăn cướp. Độ chừng nửa đêm, đi ngang núi Hayat, thì gặp cái thuyền có 6 người Annam, mà chủ là Ng-văn-Xa, buôn bát đĩa, đi ra Trà-cổ, nơi ở Haiphong và Nam định mang treo sừng và xương trâu.

Bọn cướp lấy có xin lửa, đến gần thuyền kia rồi bắn mấy phát súng lục thì trúng phải 2 người bị thương là Ng-văn-Chu và Ng-văn-Linh, Ng-văn-Chu vì bị thương gẫy nặng nên mấy hôm sau chết ở nhà thương Hongay.

Trong khi ấy thì Ng-văn-Xa sợ quá nhẩy tùm xuống bể, bơi được vào núi Hayat, ba người nữa là Ng-văn Phong, Ng văn Tích và Ng-văn-Viên cũng nhẩy theo và cũng bơi được vào các mỏm đá. Còn tên Chu và Linh bị thương thì đành nằm ở thuyền. Bọn cướp ghé thuyền vào bắn, cướp lấy 3 bao gạo, 2 cái va-lít đựng quần áo, lại phá hòm lấy mất 83 đồng.

Cướp xong thì bọn nó về đậu thuyền ở chân núi Trà-bàn.

Đầu tháng 9 tây, quan sứ Quảng-yên đã xức tìm bọn cướp bên Tàu mới sang, nhưng các mật-thám không thấy tăm hơi gì cả.

Hồi 2 giờ chiều hôm 10 tháng 10, Ng-văn-Đạt là chánh tổng Vạn-Hoa được tin báo có cái thuyền đậu ở chân núi Trà-bàn, thì ra lệnh cho 2 cái thuyền đi do thám. Một thuyền thì có 2 người lính kiểm lâm là Ng văn Khanh và Đỗ văn Nước, và 5 người cu-li, còn thuyền kia thì có Lưu-văn-Linh mang súng và 6 tên thủ hạ mang dòn sóc bằng tre vót nhọn. Khi chở đến bên thuyền thấy có 9 tên Khách thì gạn bán hàng và gạn sang chơi xem bên thuyền kia. Bọn Khách biết ý đuổi đi và bắn liền mấy phát súng, Đỗ văn Nhan bị bắn vào bẹn, nhưng may đạn trúng vào cái hộp sắt để trong túi quần, nên không bị thương. Lưu v Ninh liền bắn lại trúng một tên Khách chết lập tức, vì thế nên bọn thủ h mới xin được đến gần, cứ đòn sóc đâm tr.n mà Ninh cũng cứ bắn mãi. Trong khi giao chiến 3 tên khách nhảy xuống bể, nhưng 2 tên là Yuong tchu Quay và Hoa Lai thì vớt lên được, còn một tên rất chết đuối sôi N. ững tên Khách còn ở thuyền, biết thế không địch nổi, trèo thuyền chạy về nẻo núi Nau-nhol rồi bỏ thuyền mà trốn. Lưu v Ninh lại trèo thuyền đuổi riết. Trong cái thuyền bỏ lại đấy, có 3 cái xác người, một khẩu súng lục, và đạn, lại còn cả mấy bao gạo và các *va-lit* đựng quần áo.

Ông giám binh Quảng-yên là M. Lanègue được tin báo, đi tàu ra Nau-nhol bắt được một tên Khách bị thương nặng nằm ở bờ bể Hỏi thì nó khai tên là Phuy hoy Xan, lại thú rằng còn 2 tên nữa có khí giới ẩn núp trong núi. M. Lanègue mang lính đi tìm nhưng thấy hiểm trở lắm và nghĩ cứ đồ vậy ngoài thì chắc bọn ấy đói phải bò ra, nên giao cho chánh tổng Cẩm-phả cắt lính dõng trông nom. Đến hôm sau, một tên lính dõng cố ý nói to (bằng tiếng Khách) bảo chúng nó rằng ai có tên thì chở về Lai-xa. quả nhiên, 2 tên Khách là Mug-a Tai và Ho-a Xi bò ra thì bị bắt. (Hai tên này trong khi đang cứu vẫn thì chết).

Yuong tchu quay chối không phải là bọn cướp, nguyên nó là người đi ng đánh cá ở Tai-xa, hôm 9 tháng 10, 8 đứa ở núi xuống dọa bắt nó phải chở thuyền cho bọn ấy đi, nó sợ bị giết, nên phải theo. Bọn cướp lại bắt vợ con nói phải ở lại Khi thuyền chở đến quãng Cai-rong ra Hayat thì gặp thuyền của mấy người Annam. Bọn cướp ăn cướp xong, lại bắt nó chở thuyền về đậu ở chân núi Ky-bát. Rồi sau xảy ra chuyện đánh nhau, nó bị thương, nhảy xuống bể rồi bị bắt, thật thì nó không phải là bọn kẻ cướp.

Cho đi dò xét thì quả là tên Yuong-tchu-Quay không phải ở Tàu sang, và mấy tên cướp kia cũng khai nó không phải là đồng đảng. chỉ duy tên chủ thuyền Nguyễn-văn-Xa khai chính mình trông thấy tên Quay vật ngã tên Nguyễn-văn-Linh, vì có bóng đèn diện chiếu rọi.

Hô-a-Tai và Ung a-Tai khai rằng chúng nó ở Tàu sang, không phải cốt ý để đi ăn cướp, chúng nó và 9, 10 người Khách nữa đi thuyền đến Port Walut và Cam-pha-port để tìm việc làm. Nhưng vì không có thẻ căn-cước, nên không ăn thua gì. Chúng nó trở về Tàu, khi qua làng Tai-xa thì gặp thuyền của Yuong-tchu-Quay đậu ở đấy, rồi thuê chở đi.

Cứ lời hai tên ấy khai thì lúc lên thuyền rồi chúng nó cũng chưa có ý gì đi ăn cướp. Khi gặp thuyền Nguyễn-văn Xa thì bọn Hương-nhi-xáp *(bị chết ở Trà bản)* bắn những người Annam. Thật hai đứa này không có can thiệp gì vào việc cướp và giết người, chỉ là bọn bị chết và trốn thoát chủ mưu việc ấy mà không bàn với chúng nó. Lại khi sang thuyền tên Xa, thì chúng nó khuân hộ mấy bao gạo và *va-lit* quần áo, chứ không biết gì đến tiền bạc. Đem ra đối chứng với tên Xa, Xa nhận chính tên Ung-A-tai bổ hòm lấy bạc, và chính Ho-a-tai nắm áo và giơ súng dọa, lại lấy báng súng đánh vào vai nữa.

Dù chúng nó chối cãi thế nào, thì cũng rõ ràng hai tên ấy ở Tàu sang và có mang khí giới. Không có gì tỏ chứng rằng lũ ấy đi kiếm việc làm ăn. Lại bọn nó ẩn núp ở núi làng Tai-xa, chỉ nhờ dịp để đi ăn cướp. M. Lanègue lại khám thấy ở cạnh nhà Phong-xi là chỗ chúng nó nấu ăn, có cái lều của Ma-a-Man trong có hai cái phản, lại có chỗ có thể cho nhiều người trú được. Poong-a-xi thì khi bọn cướp bị bắt, đã trốn thoát rồi. Man-a Man thì trong khi cứu vẫn đã chết rồi.

Vậy không thể tin được lời khai của Ung-a-tai và Ho-a-tai, vì lẽ chúng nó chỉ đổ vấy cho những đứa chết hoặc trốn thoát, để cho mình nhẹ tội. Chứ thật thì chúng nó ở Tàu sang Annam, chỉ có mục đích là đi ăn cướp.

Ba tên can phạm trước chưa can án lần nào.

VIỆC HANOI

THỜI TIẾT

Lúc 10 giờ sáng : 17 độ

Chương trình hạch bằng B. E. và bằng B. E. P. S.

Các thí-sinh ai muốn biết chương-trình hạch bằng *Brevet Elémentaire* và bằng *Brevet d'Enseignement primaire supérieur* thì có thể đến hỏi tại :

1· Hanoi, ở nha Học-chính Bắc-kỳ (phủ Thống-sứ từng giữa, bên tay trái).

2· Haiphong, ở trường Cao-đẳng tiểu-học.

3 Các tỉnh xem tại tòa Sứ.

Ngạch Bưu-điện

MM. Nguyễn-đức Lợi, Ngô-trọng-Ý đã trúng tuyển kỳ thi thư-ký bưu-điện ngày 5 Avril 1928, nay đều được bổ thư ký Bưu-điện tập-sự, niên bổng 350 đồng.

Ngạch Tư pháp

M. Nguyễn-văn-Kiên, thư-ký thông ngôn hạng ba, nay được từ-dịch.

M. Phạm-văn-An, thư-ký thông ngôn hạng sau, nay được từ dịch.

Ngạch Công-chính

M. Nguyễn-đôn-Tni, thư-ký hạng nhất, được về hưu, kể từ ngày 1er Mars 1929.

Thợ-giặt hành hung

Hoàng-văn-Bách, thợ-giặt ở phố Liên-trì, số 10, bị chủ là Nguyễn-thị-Hảo ở ô Chợ-rừa thưa là đánh mình bị thương và bội-tín cùng lĩnh công non bỏ việc, vậy đã bị bắt giải vào Tòa-án.

Mất ba cái giải giường

Nguyễn-bá-Ty, quán làng Yên-sở, huyện Đan-phượng, trọ tại chùa Thái-cam, phố hàng Cót, can tội ăn cắp ba cái khăn giải giường của người chủ Tây ở số 52 phố Đông-khánh, vậy đã bị bắt giam xét.

Ăn trộm bò ở đồn điền

Nguyễn-v-Đoan, 30 tuổi, ở làng Hiếu-nghi, huyện Việt-yên (Bắc-giang), can tội ăn trộm bò ở đồn-điền một người Tây, vậy đã bị bắt giam xét.

Cái nạn ô-tô

Theo lệnh quan biện-lý Hanoi, sở Mật-thám đã cho xét về cái nạn ô-tô xảy ra ở km 11, đường Hanoi-Haiphong, ngày 15 février vừa rồi, có một người bị thương.

Mất trộm tại nhà thương Bảo-hộ

Mme Ng-thị-Miện, ở số 6, phố Ngọc-[illegible] Bảo-hộ, có kẻ lấy trộm mất cái đồng-hồ kền số 622,404, giá 15 đồng.

TAXÉOL ROGIER

Thuốc chuyên-môn rất mạnh để trị bệnh lậu. Trị các bệnh như Gonnorrhée. — Cystite. — Catarrhe vésical rất hiệu. — Là một thứ thuốc mới các ông thầy thuốc ở thuộc-địa đều khuyên dùng thuốc ấy.

Giá một lọ : 1$00

BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ

L. BLANC

31, phố Paul-Bert, Hanoi

3002

Các cuộc vui tối nay

Cinéma Palace : Le Juif errant

Cinéma Tonkinois : Le démon des mers.

Cinéma Pathé : La blonde ou la brune

Sân nhiên : Trương Sinh.

Tin-tức về việc thương-mại

GIÁ THÓC GẠO :

Gạo hạng nhất, một tạ		11$30
— nhì,	—	10 40
— ba,	—	9 50
Thóc hạng nhất,	—	6 50
Bắp ngô —	—	6 60

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước : 12 f, 40.

CÁC TIN TÀU

Tàu *Bougainville* ở Djibouti đã chạy đi Colombo ngày 14 février.

Tàu *Porthos* ở Marseille đã chạy đi Tàu và Nhật ngày 8 février.

Tàu *André Lebon* đến ngày 19 mars ở Saigon sẽ chạy sang Pháp. Tàu ấy sẽ mang thư của tàu *Claude Chappe* ở Haiphong chạy vào Saigon ngày 14 mars.

— Tàu *Chenonceaux* đã ở Marseille chạy sang Tàu và sang Nhật ngày 22 février.

— Tàu *Campinas* ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Qui-nhơn và Saigon ngày 2 mars hồi 17 giờ

CÁC VIỆC LĨNH TRƯNG VÀ ĐẤU GIÁ

Ngày 6 mars 1929. — Tại sở Công-chính Vientiane lĩnh trưng các vật sau này về năm 1929.

1· Các đồ khí dụng bằng sắt (7 lô).

2· Các đồ sơn (7 lô).

3· Xi-măng (4 lô).

Muốn biết rõ điều lệ cứ đến xem sổ đồ tại phòng Thương-mại Hanoi.

Ngày 5 Mars 1929, hồi 16 giờ. — 1· Làm các nhà dưới và xây tường chung quanh dinh quan Tuần-phủ Thái bình.

Việc làm đáng 6.726 $ 30.
Ký quĩ tạm 45.00.

2· Quét vôi, sơn và lắp kính cho các nhà viện Pasteur ở Hanoi.

Việc làm đáng 6.584 $ 50
Ký quĩ tạm 110.00.

3· Xây hai đoạn lên cầu dài 16m50 vào kilomètre 7 + 020 trên sông Mang-giang ở Hoa-mạc (Hà-nam).

Việc làm đáng 8.990 $ 00.
Ký quĩ tạm [illegible]

4· Xây hai cái cầu lim trên con đường hàng tỉnh 21 bis, từ Tê-tiêu đến Chợ-bến, tỉnh Hà-đông.

Việc làm đáng 2.290 $ 36.
Ký quĩ tạm 40.00

Ngày 12 Mars 1929 hồi 16 giờ. — Tại sở Công-chính Hanoi đấu giá làm nhà ở cho quan phó-sứ Thái-bình.

Việc làm đáng 11.241 $ 54
Tiền dự phòng 1.758 , 46
Ký quỹ tạm 188 , 00
Nhất định 4300 f

Ngày 16 Mars 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bưu-điện Bắc-kỳ Hanoi lĩnh trưng việc tải thư và các bưu-kiện (colis postaux) bằng ô tô từ Hải-dương đến Phủ-ninh-giang và từ Phủ-ninh-giang đến Hải-dương, trong thời hạn từ 1er Mai 1929 đến 31 Avril 1932.

Ký quĩ tạm 50 $ 00
Ký quĩ nhất định 1 000 fr.

Ngày 25 Mars 1929 hồi 9 giờ. — Tại sở Bưu-điện Hanoi đấu giá mua sắt chữ T, dùng cho sở ấy.

Việc thầu đáng 100 000 đồng
Ký quĩ tạm 2.500 đồng

Điều-lệ thầu để tại sở Bưu-điện 14 đường Brière de l'Isle Hanoi và tại sở Bưu-điện Haiphong.

SINH, TỬ, GIÁ THÚ

SINH

Bành-văn-Thọ con M. Bành-văn-Hoàn, hội-họa, ở 95 bis phố Broni.

Đặng-thị-Ty con M. Đặng-văn-Ty, hội họa ở 31 phố Riquier.

Đỗ-thị-Đào con M. Đỗ-văn-Đức, buôn bán, ở ngõ Yên-thái số 26.

Nguyễn-thị-Nguyệt con M. Nguyễn-văn-My hội-họa, ở hàng Bột.

Lương-văn-Hợp con M. Lương-văn-Ho., làm bồi, ở Lò-lúc.

Phạm-văn-Chiểu con M. Phạm-văn-Bảng buôn bán 46 hàng Bún.

Lê-văn-Nhân con M. Lê-văn-Nguyên, buôn bán, ở làng Phúc-xá (Hà-đông).

Tạ-văn Minh con M. Tạ-văn-Nghi, chauffeur, 87 hàng Gai.

Trần-bá-Lân con M. Trần bá-Vy, thư ký phủ Toàn-quyền, 20 phố nhà Thờ.

TỬ

Nghiêm-thị-Nâu 22 tuổi, ở 30 hàng Đồng

Phạm-đình-Hồng, 4 tháng, con M. Phạm-đình Kim ở 64 hàng Bông.

Nguyễn-văn-Thường 4 tháng con M. Nguyễn-văn-Được, ở bộ lục.

Vũ-ngọc-Cương, 2 tháng, con M. Vũ-ngọc-Chung, 100 Bờ sông.

« Âu-Tây tư-tưởng »

Là tên một thư-cục của bản-quán mở ra chỉ chuyên dịch các sách Tây rất hay, chia làm ba loại,

A. Sách văn-chương kinh-điển *(bìa vàng)*

B. Sách đọc cho vui *(bìa đỏ)*

C. Sách dạy phổ-thông *(bìa xanh)*,

Mỗi tháng ra hai quyển bán mỗi quyển 5 xu (0$05).

Hiện đã in ra những sách sau này

ALEX. DUMAS :

1. BA NGƯỜI NGỰ LÂM PHÁO THỦ :

toàn bộ 18 quyển nhỏ, mỗi quyển.	0$05
hoặc đóng làm 4 quyển lớn có bìa toàn bộ.	1,00

FÉNELON :

2. TÊ-LÊ-MẠC PHIÊU-LƯU-KÝ :

toàn bộ 10 quyển nhỏ mỗi quyển.	0,05
hoặc đóng làm 2 quyển lớn có bìa toàn bộ.	0,60

DE LA BROSSE :

3. LỊCH SỬ ÔNG PAUL-BERT :

có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . .	0,05
hoặc đóng vào 1 quyển lớn có bìa trọn bộ.	0,15

J. SWIFT :

4. QUI-LI VE DU KÝ :

có ba quyển nhỏ mỗi quyển . . .	0,05
hoặc đóng làm 1 quyển có bìa trọn bộ.	[illegible]

PERRAULT :

5. CHUYỆN TRẺ-CON :

1 quyển nhỏ.	0,05

MOLIÈRE :

6· NHỮNG HÀI KỊCH CỦA TIÊN-SINH ;

có 5 quyển nhỏ mỗi quyển. . . .	0,05

LA FONTAINE :

7. THƠ NGỤ-NGÔN :

(văn Pháp và văn Quốc-ngữ đối nhau) có 2 quyển nhỏ mỗi quyển.	0,05

Tiền cước gửi Recommandé :

mỗi quyển nhỏ.	0$12
1 bộ « Ba người Ngự Lâm Pháo Thủ ».	0,30
1 bộ « Tê Lê Mạc Phiêu Lưu-Ký » . . .	0,20
1 bộ « Lịch-Sử ông Paul-Bert	0,13
1 bộ « Qui-Li Ve Du-Ký »	0,13
1 quyển « Chuyện Trẻ con ».	0,12
1 quyển « Hài-kịch Molière ».	0,16
2 quyển « Thơ Ngụ-ngôn ».	0,13
Cả 7 thứ gói làm một gói	0,50

Hiện đương in :

1. DE BALZAC :
MIẾNG DA LỪA

2. LE SAGE :
GIL BLAS

Ai có máy móc hỏng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Lưu thanh tốt nhất bán và cho thuê ở :
Etablissements Indophono

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn đi giầy dẹp tất dẹp thì nên đến :
G. M. R.
Demange

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai không có vốn buôn bán làm ăn thì nên đến :
Banque de l'Indochine

Xem cáo bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Sữa tốt nhất thì có những :
Hiệu Nestlé

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Xe đạp tốt nhất thì có :
MM. Deleule & Detouillon
Debiolle
Trúc-Thành

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn làm nhà xây bằng gạch tốt thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồng hồ bút máy thì nên đến :
G. M. R.
Phúc-Vinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn già hóa trẻ ăn uống như thường thì nên đến :
Hiệu giồng răng
Trần-quang-Minh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ đạc thì nên đến :
G. M. R.
Nhà tăm tăm
Trịnh-xuân-Nghĩa

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn uống rượu, hút thuốc lá, xơi đồ hộp thì nên đến :
G. M. R.
L. U. C. I.

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn tiêu khiển buổi tối thì đi xem :
Cinéma Palace
— Tonkinois

Xem cáo bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Chè ngon nhất thì hiệu :
Vinh-Mậu
Kim-Thái
Ninh-Thái

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn dùng thuốc tây thì nên đến :
Pharmacie Montés (Nhà ba chuông)
— Chassagne (Phố hàng Khay)
— Blanc
— Gillet (Vinh)
M. Rondon (Haiphong)
M. Hélary (Haiphong)

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có bệnh thì nên đến phòng khám bệnh :
Quan Đốc-tờ : Loubet
— Piquemal
— Blot

Xem cáo bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai có đồ cũ và quốc-trái muốn bán thì nên đến :
Hiệu Đức-Long
Hoàng-xuân-Lan

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn săn bắn thì nên đến :
MM. Deleule & Detouillon

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn sắm đồ vàng bạc ngọc ngà thì nên đến :
G. M. R.
Perroud

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Khăn mũ đẹp thì có :
Hiệu Hai Chinh

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn xem tiểu-thuyết, mua giấy bút thì nên đến :
Tân Dân Thư Quán

Xem cáo bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Ai muốn thửa câu đối phúng mừng thì nên đến :

. . . .

Xem cáo-bạch ở tờ báo chính ra buổi chiều, giá bán lẻ 2 xu.

Số 3

Người ngọc rơi châu

(Mỹ-nhân lệ)

淚 人 美

Trước giả : LÝ-ĐỊNH-DI
Dịch-giả : NGUYỄN-ĐỖ-MỤC

Chàng Kiếm-lư nghĩ quanh nghĩ quẩn, nghĩ mãi mà chưa tìm ra mối. Khi trở về nhà trọ, chàng viết thư gửi cho nàng Lưu-Huệ-hoa (劉蕙華) mời nàng đến để hỏi chuyện.

Nguyên nàng Huệ-hoa là chị họ với nàng Đông-anh, đã từng ở bạch-môn, cùng nàng Đông-anh cùng học tại trường nữ-học ở Kim-lăng. Khi chàng Kiếm-lư đi sang Giang-ninh, kết thân với nàng Đông-anh thì nàng Đông-anh giới-thiệu cùng nàng Huệ-hoa, thành ra hai người cũng cùng nhau quen biết.

Nàng Huệ-hoa này, tuy tinh thu-thủy nét xuân-sơn, nhan-sắc cũng suýt-soát với nàng Đông-anh, chỉ có học-vấn hơi kém vậy. Cái việc chàng Kiếm-lư kết-thân với nàng Đông-anh, chỉ có nàng Huệ-hoa biết hết đầu đuôi, bởi vì hai nàng bạn thân với nhau, cho nên vẫn không hề giấu nhau câu gì vậy.

Từ khi nàng Đông-anh gặp phải cảnh nhà suy-biến, nửa đường bỏ học thì nàng Huệ-hoa một mình không bạn, cũng sinh buồn-bã, mà bỏ nhà trường trở về Quảng-lăng. Nay chàng Kiếm-lư viết thư mời đến, cốt để hỏi thăm cái tông-tích của nàng Đông-anh ra làm sao.

Sáng hôm sau, nàng Huệ-hoa đúng hẹn đến chỗ nhà Kiếm-lư trọ. Chàng Kiếm-lư vui cười chạy ra đón vào. Hai bên cách-biệt đã lâu, cùng nhìn nhau mà nín lặng. Hồi lâu, chàng Kiếm-lư bảo nàng Huệ-hoa rằng :

-- Ngày giờ thấm-thoắn, tôi cùng nữ-sĩ tương-biệt đã hai năm nay, chẳng hay quí-thể vẫn được an khang đó chứ?

Nàng Huệ-hoa tỏ lời cảm-tạ rồi hỏi lại rằng :

-- Chàng về Quảng-lăng đã mấy hôm nay, lặn-lội đường trường, kể sao xiết nỗi khó-nhọc!

Chàng Kiếm-lư nói :

-- Các việc ấy chẳng nói làm chi vội! Bây giờ hãy xin nàng mau mau thuật cái cận-trạng nàng Đông-anh cho tôi nghe.

Nàng Huệ-hoa nghe lời, bỗng có ý tức giận mà đáp rằng :

-- Vậy chàng đã đến thăm chưa?

Chàng Kiếm-lư nói :

-- Đã! Nhưng mịt mù nào thấy bóng người, chẳng qua chỉ hoa đào năm ngoái cười với gió đông mà thôi vậy

Nàng Huệ-hoa lại nói :

-- Nàng Đông anh có viết thư cho chàng không?

Chàng Kiếm-lư nói :

-- Có! nhưng xin nàng mau mau bảo cho tôi được biết cái tin-tức nàng Đông-anh thế nào, chớ hỏi lôi-thôi những chuyện khác vội.

Nàng Huệ-hoa nói :

— Tôi cũng không được biết tin-tức nàng Đông-anh thế nào. Khi nàng bỏ đi, có viết thư từ-biệt tôi, nhưng trong thư toàn những lời đau-đớn, đứt từng khúc ruột.

Chàng Kiếm-lư nghe nói, lấy làm thất-vọng, ngồi ngẩn người ra, hồi lâu mới thở dài mà rằng :

— Việc ấy nửa chừng biến-cải, nàng có biết rõ nguyên-nhân thế nào không?

Nàng Huệ-hoa nói :

— Tôi cũng hơi được biết. Nhưng chàng hãy thư-thả, để cho tôi nghĩ-ngợi một chút, rồi tôi xin đem những điều tôi được biết mà giải-bày cả cho chàng nghe.

Chàng Kiếm-lư vâng lời, nín lặng một thút thì bỗng thấy nàng Huệ-hoa nói :

— Cách đây hai tuần, nàng Đông-anh có đến thăm tôi, và bảo tôi rằng : « Em sắp cùng chị từ-giã. Tình chị em trong hai mươi năm trời, đến nay là ngày vĩnh-nguyệt, nên em phải đến nói chuyện với chị một hôm, cho trọn cái nghĩa thủy-chung. » Tôi thấy nói lạ như thế, mới hỏi xem duyên-cớ thế nào thì nàng Đông anh lại khóc mà đáp rằng : « Người ta không gì khổ bằng không được tự-do, mà gửi thân ở nhà người ta để cầu sinh-hoạt thì lại là cái cảnh rất không được tự-do nữa. Em từ khi cha mẹ mất cả, đến ở với bà thím. Cái cảnh-ngộ nhà bà thím em cơ-lai lại càng túng-quẫn, vẫn nhờ có gã Ngũ-Tinh-kiều giúp đỡ, mới được ấm no. Vì thế mà Tinh-kiều tự lấy làm một cái ơn to, có ý muốn cầu-thân với em, vẫn hết sức lựa tình em để mà chiều-chuộng. Kìa con người ngọc, nọ tấm lòng vàng, không phải là không xứng-đáng, nhưng em cùng chàng Kiếm-lư, thề-thoắt chót đã nặng lời, mà gả Tinh-kiều này đã có cái lòng ấy, em sợ lại thêm một con ma tình, cho nên vẫn phải tìm đường xa-lánh. Nào ngờ Tinh-kiều thấy em xa-lánh bao nhiêu thì lại cưỡng-bách em bấy nhiêu Một hôm, nhân em đi chơi, Tinh-kiều theo sau, hết lời khẩn-khoản, thậm-chí ứa nước mắt khóc. Em một mực kháng-cự, gã theo mãi đến Di-luân-sơn đường. Bấy giờ đang đêm hôm 16, trăng vành tròn gương, trông rất đẹp mắt, mà lòng em đau đớn, chỉ thấy những cảnh buồn-rầu vậy...»

Nàng Huệ-hoa thuật lời Đông-anh đến chỗ ấy thì nói với chàng Kiếm-lư xin nghỉ một chút. Chàng Kiếm-lư vâng lời.

Nàng Huệ-hoa ngồi nghỉ một chút, rồi lại thuật tiếp theo rằng:

Khi đến chỗ Di-luân-sơn-đường thì gã Tinh-kiều ngẩng nhìn mặt trăng, rồi thở dài mà bảo nàng Đông-anh rằng : « Vừng trăng bạc kia, hôm nay dẫu tròn gương, nhưng đêm mai tất cũng dần dần phải khuyết, tình này cảnh ấy, chúng ta nghĩ thế nào? » Nàng Đông-anh đáp lại rằng : « Bức tranh vân cẩu, cuộc thế tang-thương, sự lạc-thú ở đời, chẳng qua như đóa hoa trong gương, mảnh trăng dưới nước vậy. Ta nên suy-nghĩ, chớ có khư-khư mình buộc lấy mình. » Tinh-kiều cười mà bảo rằng : « Nàng chớ nói thế, nàng có hiểu ý tôi hôm nay đến đây để làm gì không? Tôi cốt mượn cái vừng trăng sáng vằng vặc kia để làm một bức gương tả-chiếu cho hai ta cùng định-tình đó. » Nàng Đông-anh nghe nói, mặt ủ mày chau, không biết làm ra thế nào, mới mắng gã rằng : « Mi điên rồ đó chăng! sao lại đem những câu điên-rồ ấy mà nói với ta! » Tinh-kiều không thể nhịn được, lại nói : « Tôi cùng nàng quen-biết đã lâu, cái lòng tôi đối với nàng thật rất tử-tế. Sao nàng lại vẫn coi tôi như giống rắn-rết, không dám đến gần, thế thì thật khiến cho tôi chẳng một khắc nào có thể yên lặng được. » Nàng Đông-anh đến bấy giờ căm tức thái quá nổi giận mà quát mắng rằng : « Mi định dùng sức mạnh mà hiếp ta đó chăng! » Tinh-kiều cười mà bảo rằng : « Nàng chớ nên oán-giận. Nàng là người thế nào, khi nào tôi lại dám dùng sức mạnh hiếp nàng. Nếu đài gương soi đến dấu bèo thì dẫu nàng bắt tôi làm nô-lệ, làm trâu ngựa, tôi cũng cam lòng! » Nàng Đông-anh lại buông lời sỉ-mắng thì Tinh-kiều hết thương nổi giận, nét mặt hầm hầm mà rằng : « Ta không lấy được mi làm vợ, thế tất phải giết mi, nếu không thì không phải giống người! » Gã nói xong, tức thì quay đi. Nàng Đông-anh căm-tức không biết đường nào, gạt nước mắt về nhà, mà những cái ác-quả sau này, thật phát-sinh từ đó vậy. Nhưng nàng chưa nói hết cho tôi nghe, vậy nên tôi không biết về sau thế nào.

Chàng Kiếm-lư nghe lời nàng Huệ-hoa nói, ngồi ngẩn mặt ra hồi lâu, rồi lại hỏi nàng rằng :

— Nàng Đông-anh chỉ nói có thế thôi à! Nàng cốt đến để từ-giã bạn, có lẽ nào lại không nói gì đến cái cận-nhân trong khi vĩnh-quyết ra làm sao ru!

Nàng Huệ-hoa cười mà bảo rằng :

- Chàng ngờ tôi còn giấu diếm điều gì chăng, kỳ-thực thì cái mối ngờ ở trong lòng tôi, chẳng khác chi chàng vậy. Tôi có ý bất-mãn với nàng Đông-anh, cũng như chàng bất-mãn với tôi...

(Còn nữa)

Certifié l'insertion

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUÂN

NHÀ GIỒNG RĂNG

TRẦN-QUANG-MINH

Bản-hiệu lập tại phố hàng Bông-Lờ số nhà 199 Hanoi đã lâu, làm chuyên về nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng trắng, đen, vàng, bạc, nhổ răng, chữa sâu răng, và răng [illegible] đánh trắng, răng lệch lạc [illegible] là các cụ già gẫy hết cái hàm, làm toàn hai hàm răng khác. Đã đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nó cũng như răng thật không bận bịu gì cả.

Nay bản-hiệu kể mấy thứ giá thường dùng tạm như sau này.

RĂNG

Vàng một cái	5p.00
Bạc một cái	3p.00
Trắng một cái	2p.50
Đen một cái	3p.00
Đen đánh trắng một bộ	3p.00

Giồng nhiều có hạ giá

Các quý-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc [illegible] điều gì bản-hiệu xin [illegible] cắt nghĩa minh bạch, và cam đoan làm cẩn được như ý.

Các quý khách ở tỉnh khác cần mời đến [illegible], hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về, bản-hiệu sẽ có người đem tận nơi làm và giá [illegible].

Kính cáo
TRẦN-QUANG-MINH
Chirurgien Dentaire
199 Rue du Coton — Hanoi

XE ĐẠP

Kiểu năm 1929 đã về. Giá từ 28$00 đến 65$00

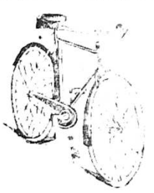

28$00

Xe chữa tính rất hạ!!

Marque: Hồng-Bàng, Lạc-Long, Le Coq, Royal, Alcyon Lucifer, New empress (sous marque Automoto) Diamant, C.D.G. Dūring, L'unique, St Étienne Moto, Fiducia, Élégant xe ô-tô Mathis sport 2 places, nhiều phụ-tùng, xe máy, bán giá rất hạ.

Gửi 5 xu timbre về lấy mẫu xe.

TRỌC-THÀNH
59bis, Neyret (Cửa-nam) Hanoi

Tết đến sau lưng

Đông qua xuân tới là tết đã đến sau lưng. [illegible] cảnh đã hồi xuân, khiến cho [illegible] thêm vui-vẻ! Trước ngọn gió xuân, trong đám hoa xuân uống một [illegible] chè Kim-Thái mà thưởng xuân, thì thật là cảm tình chan-chứa. Không những thế, trong mùa xuân mà lại dùng chè Kim-Thái làm tặng phẩm thì lại càng [illegible] hóa nhã nhặn biết bao.

Chè Kim Thái có nhiều hạng kể sau này

Đại hồng-đào, Bạch kê-quan, Chính-tiên [illegible] vân vân. Con nhiên kể không thì xét qua cả phải chăng.

Các hết quý sẵn lòng chiếu cố bản-hiệu nhất luật hoan nghênh.

Bản chủ-nhân cẩn bạch
3 Cantonnais Hanoi télép 480
140 Rue Chinois Haiphong télép 272

Thứ đồng hồ này chúng tôi đã thí nghiệm là hạng chạy bền, máy kị mã, kính để không vỏ giáng coi nhẹ nhàng văn nhã, chạy đúng giờ, chong như đồng hồ đẻ, thứ này là hơn cả

Giá cả cuốc 2$80

Lĩnh hóa giao ngân thêm 0$15

Mua từ ba chiếc giở lên chúng tôi chịu cước

Giống [illegible] sành việc

Kim đáp không [illegible]

Bảo hành hai năm

Phuc Vinh
17 rue Sầm-Công
Hanoi

ngay cửa giao Quảng Lạc

"Các quan công nhận là tốt nhất"

[illegible] thứ rượu bắt trước rượu Tonique Tonkinois, nhưng rượu Tonique Tonkinois vẫn tốt hơn cả.

Bán tại nhà thuốc **Montès nhà ba chuông, 54, Phố Paul-Bert, Hanoi.**

người sĩ và ông cụ hôm ấy đã phải tổng-giam để xét.

Bắt được cọp. — Hôm 14 ta vừa rồi làng Đào-giã, Đông-lĩnh, Đại-đồng ba xã được tin cọp về thì dân đinh các xã rủ nhau hàng trăm người đi tìm dấu, quả nhiên thấy có một con cọp già to lớn gần bằng con bò mộng, cọp ấy xưa nay thường hay về hại ấy hai nhiều người và súc vật, tục kêu là hùm tinh, cũng như lâu ngày đã thành yêu. Vốn các dân ấy xưa nay vẫn có lệ khoán về việc bắt cọp, thường nguyện săn bắt được luôn, cho nên các dân đinh từ 18 tuổi dĩ thượng, ai cũng thiện nghề về nghề săn. Khoán ước của các làng ấy hễ khi cọp về thì trống đánh mõ rao các giai dân phải đi hết, tục gọi là bọc đố, biết đích là có cọp ở khu rừng ấy thì họ đem lưới và tre nứa, cùng là các cây gỗ ở rừng trên xuống thành dáo giậu rào vững như thành, như nêm cối, không chỗ nào để hở, người đứng xung quanh suốt đêm ngày canh giữ nghiêm mật, nếu khu nào canh phòng không cẩn thận, để cọp trốn thoát thì khu ấy phải phạt rất nặng; cứ theo trong khoán ước; thì phải vạ ba trâu mổ cho làng ăn. Xem như vậy cũng thật vất vả mới săn được con cọp, là vì ai cũng nhiệt-tâm can đảm, đây chỉ kể thể lệ qua loa, bắt đầu lúc bọc đố: kéo đất trước của rừng, sau cứ mỗi ngày thu nhỏ lại bằng độ bốn năm sào, thu họp vào đến đâu thì cây nứa, gỗ và lưới cũng phải cứ theo liền nhau với người mà vào, giáo đến đâu thì chặt cây đến đấy, phát quang không còn để rậm chỗ nào, không những thế lại còn phải chăng tre, bắc thành cầu qua ngang cứ thấp ở trên cao gần bằng mái nhà để người đứng ở trên bắn bỏ tên thuốc xuống, mà chung quanh thì siêu giáo bổ cọp ra chỗ nào thì khu ấy phải đâm sỉa; kể bắt đầu từ hôm 14 mà mãi đến ngày 19 vừa rồi mới đâm chết được nó, rồi nó lại chạy vào trong bụi chỗ.

Hôm 19 quan Công-sứ cùng các quan cho người về tận nơi bọc-đố xem đông lắm, kể có hàng nghìn người. Hôm ấy không thấy cọp ra, đợi mãi nóng ruột, lúc quan Công-sứ ngài đến thật rất can đảm, một mình vác súng đi vào trong vòng bọc-đố tìm bắn, dân xã thấy vậy đều vác giáo theo chung quanh được mười lăm người. còn thì ai cũng sợ chỉ đứng ngoài vòng chọc nó ra tại đầm. Quan Sứ bắn một phát vào trong bụi chúng cọp, khi lôi ra thì ra đã bị tên thuốc độc chết rồi lúc bấy giờ người mới ùa vào khiêng cọp ra, ai nấy đều thỏa trí vui mừng đã trừ được ác thú tai hại bấy lâu.

Hôm trước phải 2 người chẳng bị cọp cắn vào đùi nhưng bị thương cũng nhẹ. Dân ấy nói rằng mấy năm nay không lần nào bọc-đố lại khó nhọc, tốn kém như lần này, vì lần này con cọp to nhớn dữ tợn quá, có khi giáo đâm vào, nó gầm thét nhảy nhót giật lấy siêu giáo mà cắm tung vất vào người ghê quá!

VIỆC TRUNG-KỲ

HUẾ

Khách du lịch. — Trong năm 1928, sở du-lịch ở Trung-kỳ tiếp 1.358 nhà du lịch, người các nước, đi qua Huế. Về năm 1927, có 484 nhà.

Viện bảo-tàng Khải-định trong 1928 có 12 000 người đến xem. Trong năm 1927 có 9 100 người.

Phong tước. — Quan Phụ-chánh Thân-tần, Văn-minh-điện Đại-học-sỹ, Phò-quang-Bá, nay có chỉ chuẩn tấn phong tước Hầu.

Sách cấm. — Có nghị-định quan Khâm-sứ cấm đem thâu nhập, truyền bá, phát mại, phân cấp và tàng trữ trong địa hạt Trung-kỳ quyển sách sau này:

Quyển « *Một chữ trinh* », tác-giả là Phạm-đình Long, in tại nhà in Thạnh-vượng ở Mỹ-tho (Nam-kỳ).

VINH
Pharmacie Commerciale de [illegible]
E GILLET, Pharmacien, Vinh

Bán đủ các thứ thuốc tây, giá rẻ hơn các hàng thuốc khác ở cõi Đông-dương.

TRỊNH-XUÂN-NGHĨA
7, Rue du Chanvre, Hanoi

Lit en fer et en culture dit de Hongkong
Accessoires pour literie
Sommiers métalliques (toutes dimensions)
Glace de Saint Gobain de toutes dimensions et formes pour ameublement
Grand choix de baguettes pour encadrement et tenture.
Meuble genre Thonet
Lampe à manchon [illegible]

[illegible] giấy quản khéo

Hễ ai không gửi tiền theo thì cứ để nguyên chữ cũ hoặc phải trả nhiều hơn

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX làm cho mắt các ngài khỏi đau, khỏi mờ được trông thấy tỏ rõ, tức cũng như mặt trời kia soi sáng cho các người.

Phàm hễ mắt hơi đau, hơi đỏ, hơi nhấp-nhem một tý, đều là những cái khởi-điểm của bệnh toét mắt cùng các bệnh đau mắt nguy-hiểm khác nữa.

Vậy nếu những khi ấy, các ngài có sẵn ngay một lọ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX ở trong nhà mà tra ngay đi, thì tức-khắc làm cho mắt khỏi đau, không sinh nặng ra được.

Các ngài chớ quên rằng nếu trễ-nhác một chút là có thể gây nên cái nạn mù mắt đấy.

Vậy tức-khắc ngay bây giờ các ngài nên mua ngay, hay viết thư bảo hiệu thuốc gửi bán cho một lọ:

COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX là thuốc chuyên trị bệnh đau mắt rất thần-hiệu và rất rẻ tiền.

Có ba hào một lọ thôi (0 $ 30).

Phàm lọ thuốc nào không có đề đủ chữ COLLYRE JAUNE DU Dr CASAUX thì chớ có mua. Vì thuốc ấy hay, nên nhiều kẻ làm giả-mạo lắm.

Thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX có bán ở hiệu thuốc:

CHASSAGNE, 59, Rue Paul Bert, Hanoi và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng, nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền: 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền: 0$80

Bán tại hiệu Bào-chế
L. BLANC
51, phố Paul-Bert, Hanoi

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai: **2$10**

Bán tại hiệu CHASSAGNE
59, Phố Tràng-Tiền
HANOI

Đã đến giờ các ngài phải dùng thuốc rồi

Thường thường các ngài không biết đúng giờ mà vì thế cho nên các ngài chẳng theo đúng những cách chỉ-bảo của quan thầy thuốc hay là những đơn kê ở các vị thuốc của các ngài.

Vậy các ngài hãy nên dùng thuốc của

Hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Chàng Tiền
HANOI

Vì ở đây chẳng những bán thuốc cho các ngài mà thôi, mà lại còn biếu thêm cho các ngài những quà như là:

Đồng hồ báo thức hay là một thức quà gì trong biết bao nhiêu thức quà của bản-hiệu biếu các ngài về dịp tết này như những bút máy, nước hoa, hộp đựng thuốc lá, rượu mùi, vân vân.....

Người này không sợ rét !

Người lực-sĩ này có thể sống pha được mùa đông tháng giá, vì buồng phổi, và ống phổi được bảo-vệ một cách chắc-chắn. Độc-giả tất bảo ngực người ấy chẳng che đậy gì thế kia thì bảo-hộ thế nào? Bảo-hộ không phải ở ngoài, nhưng bảo-hộ ở trong, vì bảo-hộ bằng một thứ thuốc rất là công hiệu, chế bằng chất lấy ngay ở cây-thông bể Na-uy, tức là thuốc:

GOUDRON GUYOT

Thuốc ấy ngấm vào ống phổi, buồng phổi làm cho rịu những sự xúc-động, gây nên bệnh ho, làm cho thoải-mái dễ thở, cho sức hô-hấp được rộng rãi hơn, cho ráo và liền các màng khiếu, cho hết đờm rãi đi. Các bệnh ho trừ hẳn, những người yếu phổi hay đau phổi nhờ thuốc ấy chóng có sức chống lại vi-trùng.

Đòi lấy thực hiệu GOUDRON GUYOT (nước, viên hay bánh). Thứ nào cũng có giấy ba sắc gián ở ngoài. Tím, xanh, đỏ và biên tên hiệu FRÈRE, 19, Rue Jacob, PARIS (6e).

Chớ mua những thứ bắt chước làm giống thuốc này.

Bán ở tất cả các hàng bào chế.

CHỐC LỞ

Bệnh lở là một bệnh ngứa ngáy khó chịu, mà khi lở ở mặt thì lại ghê tởm nữa.

Phần thì ngứa, phần thì bẩn thỉu, làm cho người ốm lo lắng sợ rằng không bao giờ khỏi được.

Thế mà bệnh lở có phép chữa được. Một người ở Rennes có viết giấy cho bản hiệu rằng:

« Tôi có mấy lời cảm tạ ngài vì nhờ thuốc của ngài mà thằng cháu tôi đã khỏi được bệnh lở. Thằng cháu tôi năm nay 15 tuổi, người vạm vỡ mà chỉ bị lở sinh ra mất ăn mất ngủ. Cháu đi học mà hai tay lở ngứa, chảy nước vàng làm cho nó phải nghỉ học. May có quan Docteur P... bảo mua thuốc INOTYOL thì bôi có một lần đã đỡ ngay. Thực là nhờ thuốc của ngài cháu mới khỏi bệnh »

Xem đó thì biết thuốc INOTYOL công hiệu là chừng nào. Bất cứ bệnh gì ở ngoài da, cứ bôi nó là khỏi hết, như bệnh lở chốc, mụn loét, vân vân.

Thuốc mỡ INOTYOL có bán ở các hiệu thuốc Bắc kỳ.

CHÈ 寧泰

Quý-khách muốn xơi thứ chè quanh năm thơm ngon, xin lưu-tâm chiếu-cố xơi chè chính-hiệu NINH-THÁI thời quý-khách sẽ được mãn-ý.

NINH-THÁI

10, Rue des Cantonnais, Hanoi
164, Phố Khách, Haiphong
78, Phố hàng Trống, Nam-định

BỆNH GIANG-MAI

Nên Trị bằng

THUỐC TAM-VỊ

Thuốc này, chế theo bài của giáo-sư Fournier hoà lẫn với các vị thảo-mộc, đã có từng ba mươi năm nay, ai mà dùng để trị bệnh giang-mai (tiêm-la) cũng chắc khỏi, không lo mai hậu phát ra chứng bệnh gì khác nữa. Thuốc này gồm ba vị khác nhau, đồng sức trị cho thực khỏi bệnh, không thuốc nào bì kịp. Vả thuốc này tự uống lấy được, và lúc trị bệnh vẫn ăn uống cử-chỉ như thường. Không phải nghỉ, phải tiêm [illegible] khỏi đau đớn, tốn kém. Đó lại là một mối lợi nữa.

Thuốc này chế tại Laboratoires F. PARAT
66, Rue d'Hauteville, Paris
ở Bắc-Kỳ có chứa tại :
PHARMACIE CENTRALE DE L'INDO-CHINE
59, Rue Paul-Bert – Hanoi

Muốn biết rõ cách chữa thì nên in cuốn sách riêng ở hiệu thuốc lớn đó.

KHÔNG GÌ THÚ BẰNG

Ăn cơm xong rồi,

Uống một cốc nhỏ

RƯỢU

Rhum du Pilar

Bán tại : L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saigon, Pnom-Penh.

3007

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng-quang, quả-thận và làm cho mụn mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã yểm nhiễm vào các cơ-quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa ráy những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngọc-hành, bàng-quang, quả-thận, và chuyền sang các cơ-quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyền sang châm-huyết, lấn sang quả-thận mà sau lại chàn lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

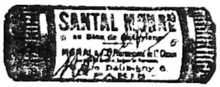

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Pour soigner vos douleurs soignez vos reins !

Lorsque les reins sont faibles (mal de dos) les impuretés et l'acide urique restent dans le sang.

Le lumbago, les douleurs du rhumatisme, de la sciatique, de la goutte, les enflures des chevilles sont soulagés et, peu à peu disparaissent par l'emploi des Pilules Foster qui fortifient les reins et chassent l'acide urique.

Les hommes comme les femmes, dont si souvent la santé laisse à désirer par suite de nombreux malaises : vertiges, lassitude, fourmillements dans les doigts, points noirs devant les yeux, albumine dans les urines, ont intérêt à employer les Pilules Foster ; elles donnent dans ces cas des résultats souvent inespérés.

PILULES FOSTER
pour les Reins et la Vessie

La boîte 7 fr. 80 — La double-boîte : 14 fr. Toutes Phies ou fco, H. Binac, pharmacien, 25, Rue Saint-Ferdinand, 25, PARIS (17e).

ĐỘC TRÙNG

có phải trừ tuyệt nhờ thuốc

Tœnifuge Français

quan lương-y **DUHOURCAU**
hiệu-nghiệm hơn hết mà lại rẻ tiền
Uống mười hai liều thì hết khỏi uống thuốc xổ
Có bán ở Paris tại tiệm LEGOUX Frères
6, Rue Louis Blanc, La Garenne-Seine
Hội trước & số 10, Rue de Turenne
và cùng các nhà thuốc

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập Bào ở phố Tràng Tiền (Rue Paul Bert) số 31, Hanoi Tonkin

Giây nói số 59

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ XƠI :

VINO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ . . . . Một litre :* 2, 40
Trước bữa ăn cơm uống một cốc con.

ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước. Một chai :* 1, 25

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt. Một chai :* 1, 25

Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗng . . . . Một chai :* 1, 50

GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều. . . . . Một chai :* 0, 80

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

Hai thứ xe đạp hảo hạng

MỀM MẠI
VỮNG BỀN
NHẸ NHÀNG

« MORO »

Xe đi đường dài,
1 máy hãm . . **35 $**
Xe du lịch,
2 máy hãm . . **40 $**
Xe thi. . . . . . . **48 $**
Xe các bà. . . . . **44 $**
Xe trẻ con . . . **35 $**

« CLÉMENT »

Xe đi đường dài,
1 máy hãm . . **52 $**
Xe du lịch,
2 máy hãm . . **55 $**
Xe thi. . . . . . . **70 $**
Xe các bà. . . . . **75 $**
Xe trẻ con . . . . **52 $**

HAI THỨ XE
HẢO HẠNG
GIÁ HẠ

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trung Bắc Tân Văn

Urocédrol Gallo

Thuốc mới trừ bệnh lậu, chế bằng Essence de Cèdrus Atlantica. Tốt hơn các thứ thuốc đàn-hương không bao giờ làm đau thận, và trị bệnh rất chóng

BÁN TẠI :

Hanoi, hiệu Chassagne.
Haiphong, hiệu Brousmiche

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và đứng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thảy các chứng-bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những người đã quá mười lăm tuổi dùng.

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
Giây nói số [illegible]

RƯỢU CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG
LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TẠNG PHỦ
VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI
CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng thiên hạ đến đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc QUINA LAROCHE là thuốc hay hơn hết cho bổ sức lại, bổ tạng phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc ấy lấy làm hay cả thế gian ai không đều quen dùng.

Ai ai dùng nó cũng được, nhưng là người bịnh cùng đàn bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh nào này: bịnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trái ban, bị cảm mạo tức ngực, rét ban của lưỡi trắng, trẻ trong [illegible] vị các bịnh đó đều dùng chắc tay thuốc QUINA LAROCHE đặng.

Con nít huyết suy và con gái lúc đang lớn cùng đàn bà đẻ khi lúc sanh sản, cũng như mấy bịnh kể trước đây đều nên uống thuốc QUINA LAROCHE.

Những người nào ở xứ hay có thấp [illegible] cũng chẳng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị lấy làm mau và chắc. Chẳng những nó trừ hết mà [illegible] còn lại ngày sau trong mình mạnh khỏe lại tuồn sức lực, ăn uống ngon có chừng và chúng ta giám bán thuốc đó rằng. Nước ngọc thạch của thiên thần chế ra (Liquide de Jade) lời tục ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc QUINA LAROCHE thì chúng ta có đặng cả vạn giấy chứng và thơ cảm ơn của mấy người bịnh và cả vạn giấy của các quan lương y khảo nghiệm lòng ta.

Rất tại thuốc rượu QUINA LAROCHE là một thứ thuốc làm lợi cho người hơn hết thảy.

CÁCH DÙNG

Rượu QUINA LAROCHE phải uống từ một ly tới ba ly có bán theo chai rượu trọn mỗi ngày trong hai bữa ăn. Còn muốn trị bịnh rét thì mỗi một khắc đồng hồ uống một ly, uống 6 ly trước cữ rét 2 giờ rưỡi, thế ly ly chót uống trước cữ nửa giờ.

Thuốc QUINA LAROCHE thường ai uống không pha nước mà khi trời nóng [illegible] pha nước có mà uống cho dễ khát.

COMAR VÀ CÔNG TY
Ông thầy bán thuốc hạng nhứt tại Paris

BANQUE DE L'INDOCHINE

ĐÔNG-PHÁP HỐI LÝ NGÂN HÀNG

SÁNG LẬP RA TỪ NĂM 1875

TƯ BẢN DỰ ĐỊNH : France **72.000.000**
TỔNG CỘNG KHOẢN DỰ-BỊ NGÂN ĐẾN NGÀY 31 DÉCEMBRE 1927 : » **85.500.000**

HỘI ĐỒNG TRỊ-SỰ :

Chánh trị-sự : M. STANISLAS SIMON, Chánh-hội-đồng trị-sự công-ty hỏa-xa Vân-nam ;
Phó trị-sự : M. PAUL BOYER, Chánh-hội Thương-cục Comptoir National d'Escompte de Paris ;
Tổng quản-lý chủ-nhiệm : M. RENÉ THION DE LA CHAUME, Nguyên thanh-tra Tài-chính-bộ.

Công-việc bản ngân-hàng kể như sau này :

In các thứ giấy bạc.

Mua bán các trái-phiếu ngân-phiếu, các giấy nhận tiền đi đường, gửi tiền đi bằng điện-báo hay bằng thơ-từ cho các nơi có chi-điếm hay là các viên quản-lý của ngân-hàng ở những thị trường to tại khắp thế giới.

Gửi tiền đi khắp các nơi ở Đông dương.

Mở các quĩ cho vay tiền và gửi tiền, bất cứ thứ nào, hoặc có hạn định, hoặc không hạn tùy theo ý muốn của quí-khách. (Xin xem bản tổng kê về việc này).

Cho vay tiền trước về các trái-phiếu, mùa màng, hàng hóa, đồ vàng đồ bạc.

Nhận mua bán những trái-phiếu khắp các thị-trường, nhận hỏi tiền giúp những lợi-tức, công nợ ở khắp các thị trường, và nhận giữ hộ những trái phiếu.

Nhận trả tiền trước những trái-phiếu khắp mọi nơi, và nhận đòi hộ các tiền tài về việc buôn khắp Toàn-cầu.

Đổi chác các thứ tiền bạc hoặc trả ngay hay trả dần. Mua và bán các thứ tiền ngoại-quốc.

Giao-dịch các công việc thuộc về ngân-hàng ở Đại-pháp, Viễn-đông và các ngoại-quốc. Tại Hanoi và Haiphong có cho thuê tủ bạc.

Điện-Lưu-Tín-Hiệu :
INDOCHINE

GIÂY NÓI :

Hanoi	**số et 561.**
Haiphong	**26 et 219.**
Namdinh	**90.**
Vinh	**45.**

Certifié l'insertion

Imprimerie "Trung-Bắc-Tân-Văn"

Le Gérant : **NGUYỄN-VĂN-LUÂN**

Luan